

Abece obiteljskog volontiranja

**Praktični priručnik za trenere i
organizatore volontiranja**

**Autori/ce: Jelena Kamenko Mayer, Marta Hauser, Stuart Garland, Corina Pinte, Diana Bere,
Mădălina Boțu, Espen Andresen, Mareen Werthefrongel, Andreea Nagy i Gabriella Civico.**

Sadržaj

Uvod	3
I. Pogled na obiteljsko volontiranje	5
Što je obiteljsko volontiranje?	5
Osnovni principi - koncept obiteljskog volontiranja	6
Razvoj koncepta obiteljskog volontiranja	7
Dobrobiti i prednosti obiteljskog volontiranja	8
Izazovi (za organizatore volontiranja, obitelji, odrasle)	13
Vrste obiteljskog volonterskog angažmana	14
II. Slagalice mogućnosti obiteljskog volontiranja	18
Prvi koraci – od kuda krenuti	18
Potencijal za obiteljsko volontiranje u različitim vrstama aktivnosti i organizacijama	22
Elementi kvalitete u programu obiteljskog volontiranja	34
III. Zašto provoditi programe obiteljskog volontiranja	35
Pilot projekti aktivnosti iz partnerskih zemalja – studije slučaja	35
Literatura	49

TProjekt je koordinirao Pro Vobis (Rumunjska), a provodio ga u partnerstvu s Volunteer Ireland (Irska), Hrvatskim centrom za razvoj volonterstva (Hrvatska), Freiwilligen-Zentrum, Augsburg (Njemačka), Vestre Aker Frivilligsentral (Norveška) i Centrom za europsko volontiranje (Belgija), a financiran od strane Europske komisije, kroz program Erasmus +.

Sufinancirano sredstvima
programa Europske unije
Erasmus+

Potpura Europske komisije proizvodnji ove publikacije ne predstavlja potporu sadržaju koji odražava samo stavove autora i Komisija ne može biti odgovorna za uporabu sadržanih informacija.

Uvod

Dobrodošli u svijet obiteljskog volontiranja!

Abeceda obiteljskog volontiranja je praktični priručnik koji približava i predstavlja osnovni uvid u koncept obiteljskog volontiranja.

Obiteljsko volontiranje oblik je volontiranja koji uključuje više od jedne osobe u kućanstvu ili široj obitelji, koje volontiraju zajedno. Iako to nije sasvim novi koncept, još uvijek nije dovoljno razvijen u većini europskih zemalja, a njegov potencijal još uvijek nije istražen i prepoznat.

Stoga smo kroz ovaj praktični priručnik željeli pružiti uvid u obiteljsko volontiranje, predstaviti različite mogućnosti koje pruža i pokazati potencijal koji ima kada se organizira kroz različite aktivnosti organizatore volontiranja (OV).

Cilj Abecede obiteljskog volontiranja je pružiti teoretski okvir nizu dionika – trenerima, organizatorima volontiranja, institucijama zainteresiranima za razvoj ili podršku obiteljskom volontiranju. Priručnik opisuje osnovna načela, razvoj koncepta, njegove izazove i koristi, daje primjere dobre prakse visokokvalitetnih programa obiteljskog volontiranja, ideje, prijedloge i mogućnosti koje mogu poslužiti kao nadahnuće i poticaj.

Kroz sljedeća poglavlja pozivamo vas da istražite kako obiteljsko volontiranje može biti kreativna alternativa obiteljskom angažmanu, prilika za učenje cijeloj obitelji i jedno od rješenja za poticanje grupa u nepovoljnom položaju da se uključe u volontiranje. Ovdje ćete naći odgovore na različite vrste mogućnosti koje pruža OV-ima, kako može pridonijeti razvoju zajednice, spriječiti izolaciju, ojačati solidarnost ili socijalni kapital ... i popis se nastavlja i nastavlja.

Pridružite nam se u istraživanju obiteljskih volonterskih avantura i mogućnosti kroz ovaj priručnik!

"Zovem se Anghel Ioan i volonter sam udruge "Ajungem Mari", ogranak Sibiu, zajedno sa suprugom Dianom i kćeri Denisom. Kao volonteri angažirani smo od 2017. godine u Domu za djecu bez odgovarajuće skrbi u Orlatu, Sibiu, Rumunjska.

Dugo smo koketirali s idejom volontiranja (približno 10 godina), a razlog je bio osobni, obitelj! ... Sve dok jednog dana, kada je moja supruga na internetu vidjela da postoje potrebe za volonterima u Domu za djecu bez odgovarajuće skrbi iz Sibiu. Iznijela mi je podatke i pristao sam "testirati" o čemu se radi. Sudjelovao sam na edukaciji za volontiranje koju je organizirala udruga."

MORAM napomenuti da je zapravo cijela obitelj sudjelovala na edukaciji, ja sa suprugom i naše dvije kćeri, koje su u to vrijeme imale 18 godina (Adelina) i 15 godina (Denisa). Nisam ih natjerao da sudjeluju, došle su dobrovoljno i znatiželjne vidjeti o čemu se radi. Nakon završetka osposobljavanja, svi mi, četvero članova obitelji postali smo ... volonteri!

Ideja volontiranja svih članova obitelji rođena je iz činjenice da smo iz svoje energije, iz svog slobodnog vremena, iz svog znanja... mogli ponuditi drugima, ali zajedno, kako bismo bili sigurni da možemo uspjeti u teškoj misiji kao VOLONTERI!

Iskustvo stečeno nakon volontiranja posebno je, s obzirom na činjenicu da sam nakon što sam „ušao“ u ovaj sustav, imao najrazličitije reakcije djece: od zahvalnosti do odbijanja, od suza sreće do psovki, od toga da sam cijenjen kao uzor za njih do izjave poput "što želiš?" itd. S naše točke gledišta, kao volontera, mogu u ime cijele obitelji reći da volontirajući u Domu možete imati jedinstvena iskustva i da postoje stvari koje su nas se dojmile (ovdje mislim na ono što su djeca rekla, zašto su tamo došla).

Mogu reći da je odabir volontiranja "zajedno", odnosno cijele obitelji, bio za djecu iz tog Doma - nešto jedinstveno... Nadam se svim srcem da sam im usadio ideju OBITELJI, jedinstva unutar obitelji (suprotno modelu obitelji iz kojih su potekli)... Željeli smo im predstaviti da obitelj znači nešto drugo osim onoga što su navikli vidjeti, da se može koristiti pristojan jezik i da dijete može imati dobro obrazovanje, da se ponuđeno obećanje mora poštovati, jednom riječju, želio sam i nadam se da smo uspješni biti PRIMJER!

Željeli smo biti uzor ne samo djeci, već i ostalim volonterima, nadahnjujući ih, motivirajući ih, pomažući im, mobilizirajući ih i cijeneći ih! Nadamo se da smo uspješni! Zapravo... Uvjereni smo!"

Ioan Anghel (uključen sa svojom ženom Dianom), Rumunjska

I. Pogled na obiteljsko volontiranje

Što je obiteljsko volontiranje?

Obiteljsko volontiranje se događa kada članovi obitelji volontiraju zajedno u aktivnostima društveno-korisnog rada. U svjetlu vrijednosti koje promiče volontiranje, obitelj definiramo kao bilo koju skupinu dvoje ili više ljudi koja sebe smatra obitelji: roditelje, djecu, braću i sestre, udomitelje, bake i djedove, tetke, ujake, rođake, prijatelje, partnere i sve one koji sebe smatraju obitelji. Važno je reći da se obitelji mogu miješati, a zasigurno ne moraju biti definirane biološkim i/ili pravnim okvirima.

Obitelj u obiteljskom volontiranju može biti i jednoroditeljska obitelj koja živi u zajednici s djecom ili bez djece. U definiciji obitelji ključni sastojak je emocionalna veza, tako da je točna "tehnička" priroda odnosa među raznim ljudima nevažna, sve dok se smatraju "obitelji". U konačnici, bilo koje dvoje ili više ljudi koji se smatraju obitelji i provode vrijeme zajedno volontirajući za nas su volonterska obitelj. U konačnici, bilo koje dvoje ili više ljudi koji se smatraju obitelji i provode vrijeme zajedno volontirajući za nas su volonterska obitelj.

Obiteljsko volontiranje različite su organizacije definirale na različite načine:

"Obiteljsko volontiranje uključuje više osoba iz kućanstva ili šire obitelji iz različitih generacija koje volontiraju zajedno." [24]

„Obiteljsko volontiranje potiče članove obitelji da volontiraju kao jedinica. To uključuje cijelu obitelj, jednog roditelja i jedno dijete ili tinejdžera ili širu obitelj, na primjer bake i djedove, tetke, ujake ili rođake." [9]

„Obitelj (u obiteljskom volontiranju) je bilo koja skupina od dvije ili više osoba koja sebe smatra obitelji: roditelji, djeca, braća i sestre, udomitelji, bake i djedovi, tetke, ujaci, rođaci, prijatelji i bilo koji drugi koji sebe smatraju obitelj." [20]

"Obiteljsko volontiranje neplaćena je aktivnost koju međugeneracijska skupina provodi zajedno na obostranu korist sudionika i organizacija." [10]

"Obiteljsko volontiranje opisuje situaciju kada članovi obitelji volontiraju zajedno. Postoje sve vrste permutacija u smislu onoga što je moguće; na primjer, obiteljsko volontiranje može obuhvaćati roditelj i dijete ili bake i djedovi, roditelji i dijete ili odrasli partneri ili braća i sestre." [11]

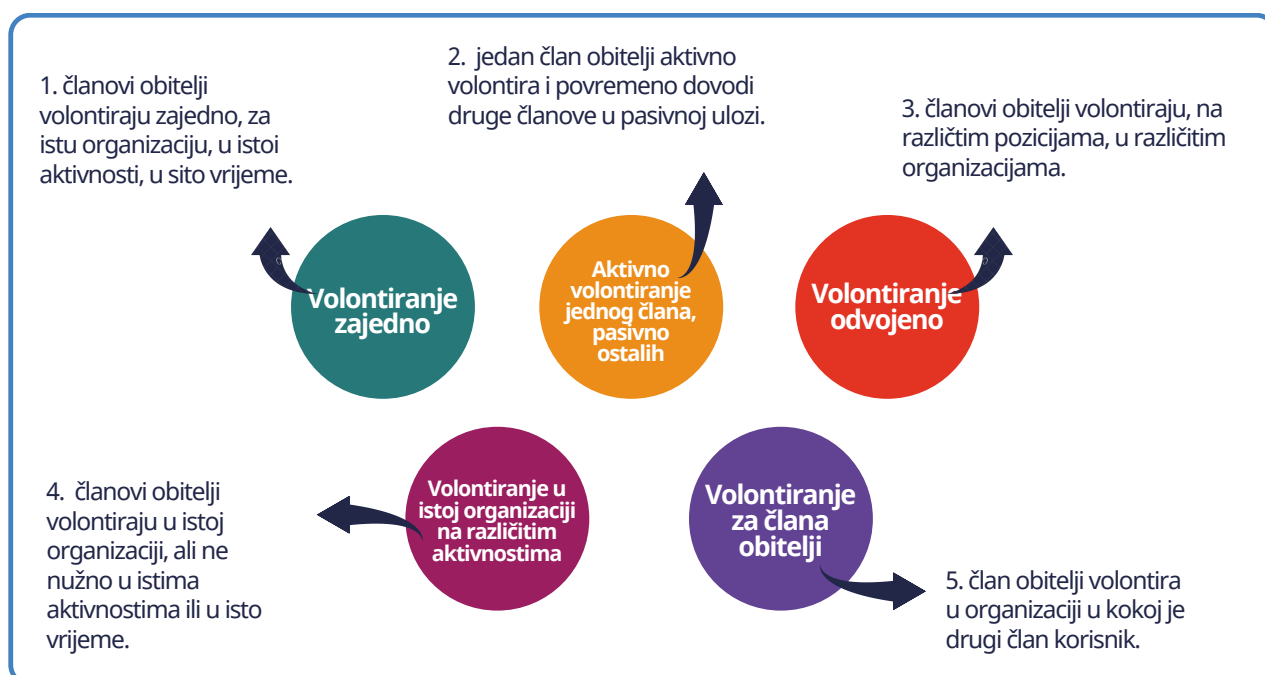
"Obiteljsko volontiranje je neplaćena aktivnost koju međugeneracijska skupina provodi zajedno na obostranu dobrobit sudionika i organizacije." [12]

Osnovni principi – koncept obiteljskog volontiranja

Iako smo obiteljsko volontiranje definirali kao članove obitelji koji sudjeluju u zajednici, važno je istaknuti princip kako i članovi obitelji mogu potjecati iz različitih generacija, u kombinacijama poput roditelja/djeteta ili bake/djeda/roditelja/djeteta ili iz iste generacije, kao što su odrasli partneri, braća i sestre ili bilo koja druga kombinacija dvoje ili više ljudi. Koncept i vrijednost ističu zajedništvo i poboljšane mogućnosti za izgradnju odnosa.

Obiteljskim volontiranjem može se čak smatrati volontiranje članova obitelji za različite događaje ili programe u različito vrijeme. Obiteljsko volontiranje događa se kada obitelj koja zajednički želi obogatiti vlastiti život i život drugih, nudi svoje vrijeme i trud za zajednicu. Obiteljsko volontiranje ima sve principe bilo koje druge vrste volontiranja gdje volonteri daju svoj doprinos i sudjeluju bez obzira na njihov socijalno-ekonomski status, obrazovanje, kulturno podrijetlo, dob ili spol.

Istraživanje Nacionalnog vijeća dobrovoljnih organizacija (NCVO-a) Volontiranje: obiteljska stvar?, objavljeno u rujnu 2020. godine pokazalo je da postoje različite vrste obiteljskog volontiranja i sve one odražavaju kako se obitelji bave volontiranjem i sve je važno uzeti u obzir prilikom definiranja principa i cjelokupnog koncepta obiteljskog volontiranja. Utvrđeno je da se raznolikost uključivanja međusobno ne isključuje i mnoge su se obitelji bavile brojnim tipovima prikazanim u nastavku. Unatoč tome, neke su se obitelji tijekom svog životnog puta premještale s jednog tipa na drugi, ovisno o osobnim, obiteljskim i organizacijskim okolnostima, mogućnostima i ograničenjima.

Izvor: [NCVO](#)

Razvoj koncepta obiteljskog volontiranja

Koncept obiteljskog volontiranja nije nov. [16] Izvještaj Nezavisnog sektora iz 2001. godine u Kanadi pokazao je da je više od polovice dobrovoljaca volontiralo s članom obitelji. [22]

Bilježi se i pozitivan trend prema službenom obiteljskom volontiranju, u inicijativama poput projekta Obiteljska pitanja Zaklade Points of Light [17] i Volunteer Canada's Building Blocks for Family Volunteering tools [24]. Ipak, velik dio akademske literature o volontiranju u vezi s obiteljima izveden je iz perspektive organizacije, usredotočujući se na organizacijske koristi i strategije pronalaženja volontera na temelju obiteljskih karakteristika volontera. [3]

Noviji podaci uključuju istraživanje NCVO-a 2020. godine, u partnerstvu sa Sveučilištem u Birminghamu i Sveučilištem u Salfordu, koje je počelo istraživati veze između obitelji i volontiranja. Unatoč nalazima, obiteljsko volontiranje je opsežno; istraživanje pokazuje da je za uključivanje obitelji u volontiranje potrebna pažnja i briga. Tijekom pandemije COVID-19, obitelji provode više vremena zajedno, tako da porast fleksibilnog i rada na daljinu i razvoj internetskih mogućnosti mogu pomoći ljudima u prilagodbi volontiranja prema njihovom užurbanom obiteljskom životu. Međutim, kao i kod svih oblika volontiranja, za organizacije će biti presudno dobro razmisliti koliko je inkluzivna njihova ponuda za obiteljsko volontiranje.

„Kao volonteri u organizaciji Ajungem Mari, uključeni smo u razvoj djece u udomiteljstvu s edukacijskog stajališta. Pojednostavljeno i konkretno rečeno, pomažemo im oko domaćih zadaća ili bilo čega drugog što im je potrebno u školi. Samo, da biste to postigli, morate pridobiti povjerenje djece, upoznati ih, a i oni vas. Tek na kraju ćete ih nagovoriti da im vi u nečemu pomognete.

Već nekoliko godina se bavim ovom aktivnošću zajedno sa suprugom i to nam donosi neizmjernu radost. Vidjeti djecu na prozoru kako se raduju kad stignemo i imati toliko iskrenih zagrljaja na rastanku, neprocjenjiva su radost za nas. Odlučili smo se za ovo zajedničko volontiranje jer je naša uobičajena potreba da pomognemo drugima, ali i zato što zajedno možemo djeci poslati uravnoteženiju poruku, ni previše drastičnu, poput moje, ni preblagu, poput pristupa moje supruge.

Najljepši trenutak je kada vidite radost djece i njihove iskrene osmijehe kada uspiju učiniti nešto što je za njih bilo teško. Nešto što nisu mislili da mogu učiniti. To mogu biti matematičke vježbe ili tjelesne aktivnosti. A to nas, iskreno, omekšava i daje hrabrost da nastavimo.

Mislím da ima koristi ako oba partnera vjeruju da je volontiranje važno. U našem je slučaju najvažnija korist uzajamna podrška, kada ste još uvijek demoralizirani, kad vidite da se, iako ste imali nade za inicijativu, to nije dogodilo. U takvim trenucima možete razgovarati otvoreno, kako možda ne biste razgovarali s drugim volonterom i tako vratite svoje samopouzdanje."

Cetin Ali (volontira sa svojom suprugom), Rumunjska

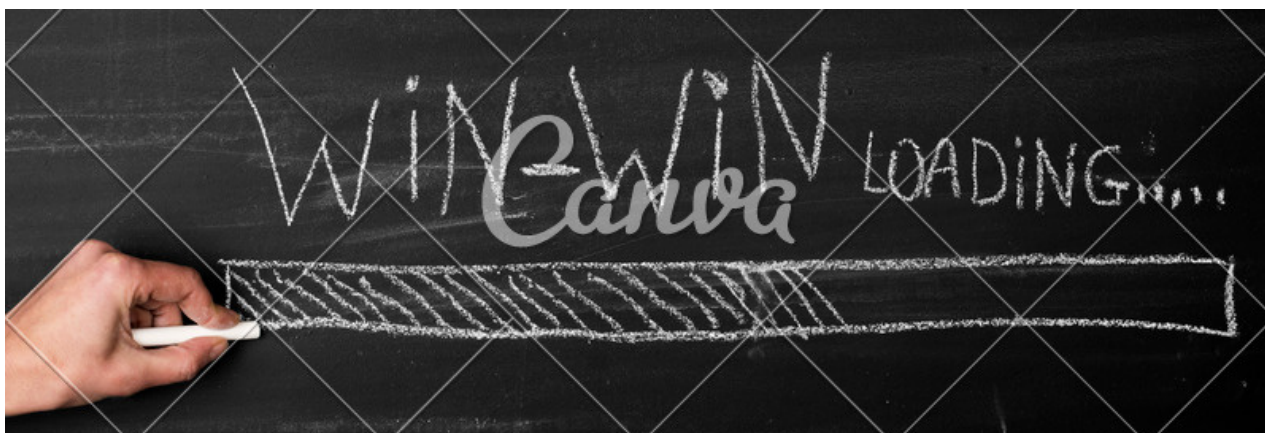
Dobrobiti i prednosti obiteljskog volontiranja

Obiteljsko volontiranje koristi organizacijama, obiteljima i zajednici. Organizacije profitiraju doseganjem više generacija sa svojom misijom i izgradnjom veće baze podrške. To je također prilika da angažirate ljude koji se inače ne bi javili, jer bi to bilo u sukobu s vremenom kojega žele provesti s obitelji.

Dobrobiti za obitelji koje zajedno volontiraju uključuju pomoć roditeljima, udomiteljima, njegovateljima, usađivanje vrijednosti djeci, druženje i pomoć članovima obitelji da se međusobno povežu. Ili u drugim slučajevima, obiteljsko volontiranje može premostiti generacijski jaz ili uključiti socijalno isključene ljude.

Kada obitelji volontiraju, to na kraju donosi korist zajednici, okupljajući ljude, stvarajući razumijevanje i povezanost, istovremeno povećavajući dostupnost volontiranja i usluga. Točnije:

Prednosti za organizaciju:

- uspješno regrutiranje obitelji moglo bi povećati resurse volontera, s povećanim potencijalom za dugoročno zadržavanje,
- proširena kultura organizacije,
- proširena baza vještina volontera na koje se možete oslanjati - organizacije će privući nove vrste volontera zbog obiteljske povezanosti,
- organizacije su sposobnije zadovoljiti potrebe korisnika s raznovrsnijom bazom vještina volontera,
- solidan potencijal za povećanje angažmana volontera, ako više ne moraju žonglirati između volonterskih angažmana i obiteljskih obaveza,
- dijeljenje volonterskih zadataka s članovima obitelji moglo bi osigurati dosljedniji kontakt s korisnicima, poboljšanu uslugu i njegu (veća pouzdanost).

Prednosti za obitelj:

- obitelji imaju zajednički osjećaj postignuća i zadovoljstva vraćanjem zajednici,
- obitelji mogu razgovarati o angažmanu i pitanjima zajednice te se bolje upoznati,
- stvaranje pozitivnih uzora za djecu i mlade,
- volontiranje može pomoći obiteljima da nauče o vlastitoj zajednici i socijalnim problemima koji na nju utječu,
- volontiranje promiče građansku odgovornost i jača obiteljski osjećaj zajednice,
- volontiranje gradi samopouzdanje članova obitelji,
- volontiranje poboljšava komunikaciju i gradi vještine u obitelji i zajednici,
- volontiranje stvara povijest obiteljskih uspomena,
- volonteri upoznaju ljude različitog kulturnog i ekonomskog porijekla,
- volonteri imaju priliku podijeliti vrijeme i talente,
- volonterska iskustva prenose se i na druge dijelove života volontera,
- davanje drugima stavlja vlastite probleme volontera u perspektivu,
- volontiranje stvara posebne veze između članova obitelji,
- volontiranje pomaže djeci i tinejdžerima u povezivanju s drugim generacijama,
- volontiranje pruža obiteljima priliku da budu zajedno i zabave se bez trošenja novca,
- volontiranje čini da se obitelji osjećaju cijenjenima,
- obitelji mogu uspostaviti nove socijalne kontakte,
- volontiranje može obiteljima pokazati nove načine za rješavanje vlastitih sukoba,
- volontiranje daje obiteljima osjećaj svrhe ili pripadnosti,
- volontiranje razvija obiteljski ponos i osjećaj zahvalnosti,
- volontiranje može ublažiti izolaciju (za nove roditelje, migrantske obitelji i dr.).

"Mi smo obitelj Vlačević. Započeli smo s volontiranjem jednog Božića, kada smo odlučili kako umjesto kupovine darova želimo dati vrijeme potrebitim osobama. Cijela obitelj volontira svaki dan.

Obavljamo socijalizaciju štenaca, vodimo štene svugdje sa sobom. Djeca vode štene u školu, odgajaju štene pozitivnim metodama i svi vide kako je to korisnije od svađe.

Upoznali smo puno dragih ljudi, pomažemo si. Istodobno, promoviramo volontiranje, blagodati psa pomoćnika, upotrebu i kretanje sa psima pomoćnicima.

Svi smo pozitivnom energijom uključeni u volontiranje, roditelji, djeca, bake i djedovi, male nećakinje.

Sve to punim srcem i s velikim osmijehom."

Obitelj Vlačević, Hrvatska

Prednosti za zajednicu:

- unosi dobre vrijednosti - osjećaj brige čini čvršću zajednicu, čvršće obiteljske veze
- promiče socijalizaciju - premošćuje probleme izolacije/usamljenosti,
- pobuđuje građansko sudjelovanje, povećavajući sudjelovanje građana, kroz obiteljske veze,
- poboljšava koheziju između obitelji različitog porijekla unutar zajednice,
- omogućuje pojedincu da razmisli o svojoj sreći, da izađe i nešto učini, a ne da čeka da se to učini umjesto njega - što je neophodno za usluge u zajednici.

"Nakon nekoliko godina primijetili smo kako općenito volonteri koji su dio iste obitelji nastoje volontirati dulje vrijeme.

To je zato što se međusobno motiviraju i volontiranje smatraju obiteljskom aktivnošću, nečim lijepim što mogu raditi zajedno. Za sve njih to je način da zajedno provedu neko kvalitetno vrijeme i ponude nešto natrag zajednici.

U mnogim slučajevima, kada je jedan od volontera imao poteškoća ili teških trenutaka, emocionalno govoreći, drugi je volonter bio tamo da ga razveseli, pronađe rješenja i ponudi motivaciju. Vrlo je lijepo vidjeti kako rade zajedno, a i lakše je jer već dijele svoj život i ponekad mogu bolje komunicirati.

Štoviše, prema onome što sam primijetila, u slučajevima obiteljskog volontiranja motivacija za pomoć je veća. To nije samo unutarnja individualna motivacija, već i zajednička motivacija; to je nešto u što vjeruju svi članovi obitelji, kako na osobnoj, tako i na razini grupe.

Neki od njih pridružili su se našem programu volontiranja u isto vrijeme, ali bilo je nekoliko slučajeva kada je jedan volonter bio toliko oduševljen i želio je podijeliti ovo iskustvo s drugim članom obitelji i tako su privukli više volontera u naš projekt.

Za institucionaliziranu djecu ovo je sjajan pozitivan primjer kako obitelj treba izgledati, a za njih je sjajna stvar imati takve primjere. A jedan od najnevjerojatnijih rezultata obiteljskog volontiranja jest da oni bolje razumiju potrebe ove djece i bilo je nekoliko slučajeva kada je nekoliko volontera odlučilo usvojiti ili postati udomitelji za jedno ili više djece i ponuditi im više nego što volonter može, obitelj! "

Vivianda Nicolae, Lindenfeld Association, Rumunjska

Prednosti za ranjive odrasle osobe:

- stjecanje vještina i znanja za određene poslove, posebno ako su nezaposleni ili traže posao,
- bez obzira na razlog pripadnosti ranjivoj skupini, volontiranje može razbiti predrasude, izazivati stereotipe s kojima se njihova grupa suočava u zajednici i utjecati na prihvaćanje različitosti,
- izgradnja samopouzdanja ako su isključeni ili izolirani iz socijalnih kontakata ili događaja i života općenito,
- stvaranje društvene mreže (poznanici, prijatelji itd.),
- postati samopouzdaniji i neovisniji, posebno za grupe ljudi koje su tradicionalno bili primatelji volonterske pomoći.

Kao što je već spomenuto, za obitelji postoje velike koristi, uključujući horizontalnu vrijednost koja premošćuje generacijski jaz. Generacijski jaz obično se odnosi na dobne razlike među generacijama koje uzrokuju sukobe i kompliciraju komunikaciju te produbljuju nerazumijevanje među članovima, a s vremenom čak i nedostatak (smislene) interakcije.

Stariji članovi obitelji imaju različite karakteristike, ali neke od najčešćih su: vrlo fiksirane poglede na rasu, nacionalnost ili predrasude o određenim društvenim skupinama (osobe homoseksualne orijentacije, samohrani roditelji, multikulture obitelji, itd.), stariji su često izolirani zbog svojih zdravstvenih problema, umirovljeni su i žive ili u obiteljima ili u staračkim domovima.

“Sjećam se da sam počela volontirati dok sam bila u srednjoj školi. Ponekad sam morala čuvati svoju sestru (koja je 13 godina mlađa od mene) i vodila sam je u Volonterski centar Cluj-Napoca (CVCN). Čak i ako je bila samo dijete, a ne netko tko bi zaista mogao biti uključen u zadatke, pokušala sam pronaći nešto za nju, angažirati je čak i ako je to za nju bila igra. Pomoglo je provesti vrijeme radeći nešto korisno i smisljeno. Nikad nisam osjećala da to moram učiniti, bilo je lijepo i zabavno to raditi zajedno.

Ponekad sam je vodila na neke od naših događaja kao korisnicu i imala sam priliku iz neposredne blizine vidjeti da to što radimo tamo zaista utječe na ljude koji sudjeluju u našim događajima. Kasnije, kad je postala djevojka, ohrabrila sam je da se uključi kao volonterka i prisjetila se svih lijepih stvari koje smo radili zajedno i odlučila se pridružiti istoj organizaciji. Nadam da će biti lijepo za sve uključene jer nekako već imaju zajedničku povijest.”

“Sjećam se kad me prvi put moja sestra odvela na CVCN gdje je volontirala. Imala sam oko 5-6 godina...Mislim da mi je pokušala objasniti što radi tamo, ali mislim da nisam stvarno razumjela. Jednostavno sam znala da bih jednog dana voljela biti dio toga.

10 godina kasnije, kad sam se željela uključiti u nove stvari, odlučila sam se prijaviti kao volonterka i odabrala sam istu organizaciju. Vidjela sam da je Anca imala lijepo iskustvo u CVCN-u i to je bio dokaz da će i meni biti lijepo. Već sam poznavala neke ljude tamo i bilo je lakše pridružiti se timu. Smiješno je da smo započeli radeći iste aktivnosti :) Nadam se kako ću upoznati nove ljude (barem onoliko koliko ih je ona upoznala :)), naučiti nove stvari / vještine, biti uključena u što više projekata i pomoći što više ljudi.”

Anca & Nico, sestre, volonterke CVCN-a, Rumunjska

Međugeneracijska komponenta obiteljskog volontiranja također je vrlo važna i može koristiti cijeloj obitelji, mlađim članovima kao i starijim odraslima. Prednosti su:

- **daje energiju starijim odraslima i daje im osjećaj svrhe**, pogotovo kada dijele svoje iskustvo i vještine. Rad s djecom može čak imati zdravstvene koristi za starije osobe,
- **smanjuje osjećaj izolacije za starije odrasle osobe i potencijalno ublažava ili umanjuje depresiju**. Usamljenost i depresija velika su briga današnjih starijih i mlađih generacija. Pružajući mjesto starijim osobama za interakciju s mlađim generacijama, dobivaju priliku za izgradnju trajnih veza,
- **sve generacije uče nove vještine**. Starije odrasle osobe mogu učiti nove digitalne vještine, mlađa generacija i mladi mogu imati koristi od zrelog mentorstva i učiti iz priča o prošlosti, učiti o svijetu kojeg nisu bili dio, ali vrijedi ga se prisjetiti,
- **prevladava negativne stereotipe i potiče povezanost** među generacijama.
- **djeci i mladima koji u svojim obiteljima nemaju bake i djedove ili druge starije osobe**, interakcija sa starijim odraslima popunjava socijalnu prazninu.

„Kao koordinator volontera za Serve the City, vidim ogromnu korist i također značajnu potrebu za obiteljskim volontiranjem. Iako se volontiranje s COVID-om nastavlja, izazov ostaje držati korisnika odvojenim od dopuštenih aktivnosti – tu dvojac muž/žena bude neophodan.

Naša organizacija proizašla je iz vrste volontiranja u hitnim pozivima zajednice, u drugom kvartalu 2020. godine i sada vidimo potrebu za specijalističkom podrškom iz zajednice. U ovom slučaju, dvojac muž/žena opet može prisustvovati različitim zadacima u kući i u tom procesu ograničiti prijenos virusa unutar zajednice.

Općenito, imamo neke veće projekte (obnova vrta / bojanje / popravak kuće), gdje će biti potreban tim ljudi. U tom sam slučaju uključivao ukućane koji žive pod jednim krovom, jer je to lako zakazati i opet smanjuje prijenos virusa u zajednici. "

Brad Wilmot, Serve the City, Dublin

Izazovi obiteljskog volontiranja

Bilo koja neprofitna organizacija kojoj je potrebno vrijeme, energija i predanost volontera za postizanje njenih ciljeva suočava se s mnogim stalnim izazovima. Privući i zadržati volontere koji mogu isporučiti ono što organizacija treba postići može biti teško i uključuje trajne napore. Zatim, potrebna je strategija da bi volonteri bili angažirani, energizirani i fokusirani.

Istraživanje koje je 2002. godine provelo udruženje Volunteer Canada otkrilo je da koncept obiteljskog volontiranja donosi mnoge izazove **neprofitnim organizacijama**, a prvo je to što se unutar organizacija ne razumije dobro - ukazale su na potrebu za jasnom definicijom obiteljskog volontiranja što podrazumijeva i osiguranje da je takva definicija dosljedna i lako dostupna organizacijama.

Neke organizacije vrlo usko razumiju obitelj i ne razmišljaju o obitelji izvan nuklearne definicije roditelja - djece. Neke organizacije ne vide obiteljsko volontiranje kao priliku za svoju organizaciju jer djeca jednostavno ne mogu biti uključena u vrstu aktivnosti koju pružaju. Na primjer, organizacije koje rade u zdravstvenom sektoru vide mnoga pitanja troškova, odgovornosti, koordinacije i osiguranja, a zbog osjetljivosti situacija svojih korisnika, isključuju uključivanje djece kao volontera. Poteškoće mogu biti slučaj, kao i kod bilo koje druge vrste volontiranja, u pronalaženju i zadržavanju volontera. Više nije dovoljno samo očekivati da volonteri "stignu i ostanu" u organizaciji nekoliko godina.

"Novi" volonteri su mobilniji, žele raditi mnoge stvari koje ih zanimaju. Volonteri su također vremenski ograničeni i imaju veći pritisak zbog svojih radnih i obiteljskih obaveza. Ništa se od toga ne može postići bez zadovoljavanja potreba samih organizacija.

Neke druge zabrinutosti koje imaju organizacije, posebno one koje bi željele uključiti ranjive skupine, su nedostatak iskustva u radu s određenom ciljnom skupinom i posljedično strah od njihovog uključivanja u volontiranje. Također upravljanje tim volonterima može biti zahtjevnije u pogledu znanja i korištenja vremena. U organizaciji ili društvu često postoje stereotipi i predodžbe koji mogu ometati angažman.

Istraživanje NCVO-a, "Volontiranje: obiteljska stvar?" objavljeno u rujnu 2020., pokazalo je da izazovi za volontere/obitelji mogu biti preveliki i mogu imati ozbiljan utjecaj na razinu učestalosti i motivacije za volontiranje. Većina obitelji ima različite uloge i odgovornosti u svom socijalnom, poslovnom i obiteljskom životu. Za odrasle postoji pritisak plaćenog rada, u kombinaciji sa sve većim nizom dječjih sportskih aktivnosti, klubova i interesa ili skrbi za starije osobe ili članove obitelji koji su ranjivi. Za neke žongliranje i ispunjavanje obveza volontiranja može biti previše, posebno kada volonterske pozicije nose značajnu razinu odgovornosti i/ili u vremenima kada su zahtjevi za drugim ulogama posebno intenzivni.

Tu je i pitanje vrste aktivnosti koje mogu prihvatiti i zadržati interes za sve uključene članove obitelji, a također i pitanje troškova, poput prijevoza, benzina, parkiranja, osiguranja, brige o djeci i obroka.

Za ranjive skupine uključivanje kroz volontiranje može biti izazovno i ponekad ih može spriječiti da se sami prijave za volontiranje. Osim nedostatka općeg znanja o tome što je volontiranje, postoji i nedostatak svijesti o raspoloživim volonterskim pozicijama (ranjive skupine često ne znaju mogu li volontirati, a ako to čine, ne znaju odakle početi).

Zbog nedostatka iskustva i primjera iz društvenih krugova, oni također mogu iskusiti bojazan i osjećaj da ih u organizaciji ne bi uključili kao volontere zbog nedostatka samopoštovanja i samopouzdanja. Na osobnoj razini također može postojati strah od toga da se od njih traži previše, strah od predrasuda i osuđivanja. Za neke je strah od gubitka socijalne pomoći i osoba s invaliditetom koje pronalaze fizičke prepreke i nemogućnost pristupa volonterskim mjestima također vrlo stvarna zabrinutost i treba je riješiti.

Vrste volonterskog angažmana

Organizacije mogu ponuditi različite mogućnosti volontiranja za obitelji. Specifične aktivnosti za mlade ili djecu u obitelji - mogućnosti obiteljskog volontiranja mogu biti privlačnije mladima ako su dostupne aktivnosti koje su jedinstvene za njihovu dobnu skupinu.

Generacijsko uparivanje - različite obitelji mogu se udružiti oko različitih zadataka. Ovo može biti zabavna razmjena za djecu ili mlade, pružajući im priliku da volontiraju s drugim ljudima slične dobi.

Grupne aktivnosti - Postoji niz grupnih prilika koje organizacija može pružiti obitelji. To ponekad može biti povoljnija opcija, jer može zahtijevati manje koordinacije, budući da roditelji mogu biti izravno uključeni u praćenje članova svoje obitelji.

Međugeneracijsko uparivanje - volontiranje može biti način okupljanja različitih članova obitelji. Bake i djedovi mogu biti uključeni u volonterske aktivnosti sa svojim unucima. Tete ili ujaci - sa svojim nećakinjama ili nećacima. Mnogo je mogućih prilika i aranžmana koji mogu biti i zabavni i promovirati obiteljsko povezivanje.

„U našoj je obitelji volontiranje započelo prije otprilike 15 godina, kada je moj suprug Mircea Ilie, zajedno s još dvojicom kolega, osnovao ViitorPlus, udrugu za održivi razvoj, nevladinu organizaciju koja provodi programe edukacije o okolišu, socijalno poduzetništvo, pošumljavanje, ponovnu upotrebu i recikliranje, volontiranje u zaštiti okoliša, eko turizam, izgradnju solarnih panela.

S cijelom obitelji sudjelujemo u sađenju koje organizira ViitorPlus, u proljeće i jesen, svake godine, od kad su naša djeca imala jednu i pet godina. Naša kći Maria također je ove godine počela volontirati u "Ajungem Mari" i radi s dječakom iz petog razreda na instrukcijama iz matematike. Jako je zadovoljna s volontiranjem i kaže kako joj dobro ide!

Zašto sam se odlučila za ovo? Prvo, strast moga supruga prema volontiranju bila mi je prava inspiracija, a drugo, zato što volim raditi s djecom.

Djeca u centrima željna su interakcije, dijeljenja strahova, radosti i osjećaja s volonterima. Ne radimo samo domaću zadaću, već razgovaramo i o tome što su učinili, što su pročitali, o posjetima roditeljima, o braći i sestrama, o školi, o svojim strastima.

Jako sam sretna kad mi se otvore i ispričaju priče ili kad me pitaju: "Kada dolazite, gospođo?"

Dobrobiti obiteljskog volontiranja su neizmjerne. Prije svega, zajednički provedene aktivnosti jačaju obiteljske odnose i tada djeci uspijevamo prenijeti neke vrijednosti kroz činjenice, a ne samo riječima. Uz to, upoznajemo mnogo dragih ljudi. "

Elena Ilie (volontira sa svojim suprugom Mirceaom), Rumunjska

Istraživanje NCVO-a, "Volontiranje: obiteljska stvar?" objavljen u rujnu 2020., predlaže različite vrste angažmana, kao što smo već pokazali, sada također s nekoliko primjera za svaku vrstu:

Volontiranje zajedno

Sudjelovanje obitelji u aktivnostima prikupljanja sredstava.

Akcija čišćenja otpada.

Volontiranje tijekom obiteljskog godišnjeg odmora.

Volontiranje u istoj organizaciji na različitim aktivnostima

Majka koja volontira u knjižnici muzeja, dok njena kći volontira u drugoi aktivnosti u istom muzeju.

Aktivno volontiranje jednog člana, pasivno ostalih

Volonter koji, na festival na kojemu volontira, može dovesti svoje dijete.

Volonterka koja volontira na administrativnim zadacima u društvenom centru s malim djetetom.

Volontiranje za člana obitelji

Roditelj koji volontira u sportskom klubu svoga djeteta.

Roditelji koji vode izviđački klub čiji članovi su njihova djeca.

Volontiranje odvojeno

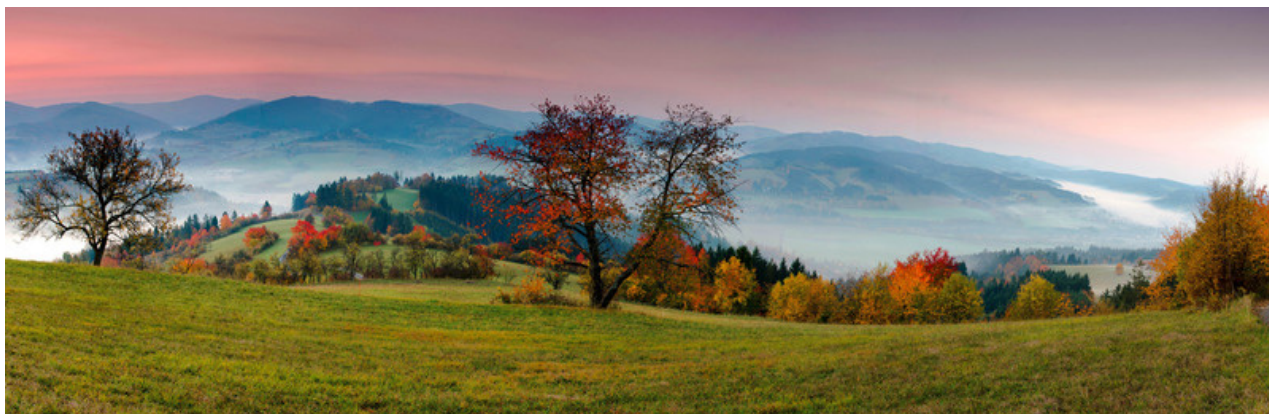
Suprug koji volontira u lokalnoj humanitarnoj organizaciji dok njegova supruga volontira u lokalnoj organizaciji za zaštitu prirode.

Izvor: <https://blogs.ncvo.org.uk/2020/09/28/volunteering-a-family-affair-our-research-findings/>

Volonterske pozicije razlikuju se u trajanju, fleksibilnosti, opsegu kontakta s korisnicima, predmetnom području i intenzitetu, a sve bi to trebalo biti osnova za organizacijsko planiranje pozicija. Povremeno ili kratkotrajno obiteljsko volontiranje, na primjer, daje pojedincima fleksibilnost da volontiraju kad su u mogućnosti i da u bilo kojem trenutku napuste poziciju. Kada se primjenjuju na obiteljsko volontiranje, ove pozicije mogu obiteljima pružiti fleksibilnost koja im je potrebna za zaobilaženje dnevnog rasporeda svakog člana.

Kratkoročne obveze također mogu biti najbolje za obitelji koje se suočavaju s teškim izazovima ili nemaju postavljenu rutinu. Nadalje, kratkoročne mogućnosti omogućuju obiteljima volontiranje, što može učiniti to iskustvo manje stresnim, a može ih čak potaknuti da ponovo volontiraju u budućnosti.

Jedno od najprikladnijih mjesta za organiziranje obiteljskog volontiranja su škole koje imaju izvannastavne aktivnosti za djecu (a često je jedna od aktivnosti školski volonterski klub) i u njih mogu lako uključiti roditelje kao volontere (na primjer u raznim događanjima, školskim predstavama, jednodnevnim izletima itd.). Uz to, obitelji bi također mogle sudjelovati u aktivnostima u prirodi i okolišu (u nacionalnim parkovima ili u školama) imajući na umu sve sigurnosne standarde.

Skloništa za životinje i zoološki vrtovi također mogu ponuditi volonterske programe za obitelji - djeca bi zajedno sa svojim roditeljima mogla pomagati hraniti životinje, izvoditi ih u šetnju (ako su u skloništu) itd. Na ovaj način djeca mogu učiti o odgovornom ponašanju prema kućnim ljubimcima i ostalim životinjama uopće.

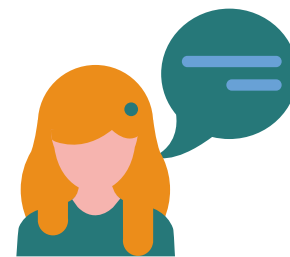
Neke osnovne ideje volontiranja za obitelji su pomoć starijim osobama, programi za djecu i mlade, crkvene skupine, sportski i školski programi, ekološki projekti i pomoć beskućnicima.

Stoga, kada tražite potencijalne partnere za izgradnju programa obiteljskog volontiranja, možete kontaktirati:

- skloništa za beskućnike,
- organizacije koje pripremaju i dijele hranu,
- skloništa za životinje,
- organizacije za zaštitu okoliša,
- organizacije mladih,
- crkve,
- sportske klubove,
- izviđače,
- terapijske rančeve za konje.

"Odlučila sam volontirati u području edukacije, za djecu u Domu za djecu bez odgovarajuće skrbi jer sam otkrila da imaju razvojne potrebe koje zahtijevaju podršku ljudi izvan sustava, htjela sam pomoći. Odlučila sam volontirati sa suprugom jer smo oboje imali isti motiv za pomoć, a zajedno, znajući svoje sposobnosti, lako se udružiti i smisliti nove i izazovne ideje za djecu.

Raduje nas kada vidimo djecu i mlade, koji su na početku naše aktivnosti bili prilično demotivirani i s malo povjerenja u same sebe, nasmijane, samopouzdana, posebno želeći se razvijati u određenim područjima, zadovoljne rezultatima koje postižu. Provođenje vremena izvan kuće, jako je dobro kako biste mogli razumjeti motivaciju drugog da bude uključen i dati svoje vrijeme takvoj aktivnosti. "

„Odlučio sam to učiniti da ponudim nešto natrag od onoga što sam dobio - znanje i dobar savjet, da im pokažem i objasnim svijet izvan Doma za djecu bez odgovarajuće skrbi.

To radim zajedno sa suprugom, nadopunjavamo se, a različiti interesi i područja daju nam šansu da naš tim pokriva veće područje dječjih potreba za obrazovanjem.

Mnogo je prednosti zajedničkog volontiranja, možda najvažnija je snaga primjera, činjenica da idemo zajedno daje djeci priliku da vide što znači suradnja, raspravljajući o situacijama s različitim mišljenjima, dijeleći zadatke, odgovornost i posljednje, ali ne manje važno, razumijevanje drugog. Posebno je sudjelovati sa suprugom u prekrasnoj aktivnosti dijeljenja.

Sudjelovanje u ovoj aktivnosti daje nam priliku da razgovaramo o različitim situacijama koje susrećemo "na terenu", a druga perspektiva je uvijek dobrodošla."

Maria Sanda (volontira sa svojim suprugom Andreiom), Rumunjska

II. Slagalice mogućnosti obiteljskog volontiranja

Prvi koraci – od kuda krenuti

Nakon što smo dublje razumjeli dobrobiti i principe obiteljskog volontiranja, došli smo do popisa konkretnih pitanja.

Organizaciju koja uključuje volontere treba zanimati sljedeće:

- Koja je glavna dobrobit za organizaciju u organiziranju volontiranja za obitelji?
- U kojem je aspektu rada organizacije poželjno obiteljsko volontiranje:
  - doprinos osnovnim aktivnostima;
  - doprinos internim procesima i zaposlenicima;
  - doprinos zajednici;
  - doprinos korisnicima;
  - doprinos javnom imidžu organizacije;
- Koji su potencijalni rizici?
- Koji su dostupni i potencijalni resursi za program obiteljskog volontiranja?
- Kako prepoznati i sinkronizirati stavove „za“ i „protiv“ o programu obiteljskog volontiranja unutar organizacije?

Odrasli članovi obitelji mogli bi razmotriti sljedeće:

- Kako motivirati djecu i mlade članove da dijele slične vrijednosti i interese s odraslima?
- Kako stvoriti vremenski raspored uzimajući u obzir raznolikost pojedinačnih planova i dnevnih redova?
- Kako financijski podržati osnovne troškove volontiranja (npr. troškove putovanja, hranu, opremu, materijal ili druge)?
- Znamo li točno što u svojoj obitelji pokušavamo postići volontiranjem?
- Proizlazi li naš plan iz potrebe za prevencijom ili korekcijom određenog ponašanja, poboljšanjem i jačanjem obiteljskih odnosa, ponašanja ili vrijednosti? Stvara li to kvalitetno vrijeme za obitelj kakvo bismo željeli?

Mladi volonteri vjerojatno bi se suočili s pitanjima poput:

- Kako uključiti ostale članove obitelji kada su s negativnim pristupom ili nisu zainteresirani za volontiranje?
- Zašto volontirati zajedno sa svojim roditeljima ili odraslim članovima obitelji?
- Kako povezati školu ili zajednicu vršnjaka s njihovom obitelji?
- Koju vrstu obiteljskog volontiranja odabrati? - Postoje li zajednički interesi unutar moje obitelji?

Kvalitetan program obiteljskog volontiranja trebao bi pružiti rješenja i odgovore na većinu navedenih i drugih opravdanih pitanja. Glavna odgovornost leži u rukama organizatora volontiranja. Trebali bi definirati motive i resurse prije izrade programa obiteljskog volontiranja. Pristup može biti ili pojednostavljen ili složeniji.

Jednostavan pristup je odabir između niza uobičajenih volonterskih aktivnosti:

- humanitarne aktivnosti,
- uključivanje potencijalno marginaliziranih skupina, poput djece, starijih osoba, osoba s invaliditetom, beskućnika, itd.,
- okoliš i održivi razvoj,
- zaštita životinja,
- sport,
- kultura,
- promicanje materijalne i nematerijalne baštine.

Članovi obitelji kao put do volontiranja: obitelj Brown [19]

Obitelj Brown - mama (Tina), tata (Alistair) i dvoje djece (Anna, 14 godina i Emily, 6 godina) svi su u različitom stupnju uključeni u volontiranje u udruzi "Little Village." Tina je bila prilično uključena nakon što je prvi put čula za tu udruhu kroz drugu dobrotvornu organizaciju usmjerenu na obitelj. Obitelj je opisuje kao "sponu" koja ih je sve angažirala u različitim aktivnostima organizacije, uglavnom na ad hoc način za Alistaira, koji pomaže u nekim aktivnostima i Emily, koju ponekad dovode sa sobom.

Annu je u početku dovela njezina mama, ali otada je samostalno volontirala u udruzi "Little Village" kao dio Nagrade Vojvode od Edinburgha [8].

U početku je smatrala kako je njezino sudjelovanje više motivirano majčinim, a manje vlastitim odabirom, no kad se više uključila, osjeća se više motivirano i posebno uživa u dolasku s prijateljima, iako ponekad sudjeluje i s jednim od roditelja:

"Osjećam da je to 60% moj izbor, a 40% moje mame...da je učiteljica predložila: "Zašto se ne pridružiš?", rekla bih ne, ali definitivno mi je drago što jesam. Na početku je to bio vjerojatno 80% izbor mame i 20% moj izbor, ali je u međuvremenu narasla moja motivacija, a ja definitivno odlučujem dolaziti ovdje...to je stvarno dobar način da steknete prijatelje i na kraju se osjećate zadovoljnim što ste učinili nešto stvarno dobro, tako da zaista uživam u dolasku."

Složeniji programi obiteljskog volontiranja mogli bi se razviti na području:

- obrazovanja,
- socijalne uključenosti,
- psihosocijalne pomoći,
- podizanja svijesti o društvenim vrijednostima.

Serve the City (Dublin), Irska

Serve the City [7] nastoji poboljšati dobrobiti marginaliziranih i ranjivih skupina diljem Irske, s fokusom na Galway City i Dublin. Njihovi "tradicionalni projekti", koji su uglavnom zaustavljeni 2020. godine zbog pandemije COVID-19, uključuju uređenje vrtova i projekte „Uradi sam“/ „Uređenje doma“ (uključujući dubinsko čišćenje, uklanjanje nereda i viška predmeta). Serve the City također svake godine koordinira specijalne projekte socijalne uključenosti kako bi osnažio i unaprijedio život radnika migranata i tražitelja azila u Irskoj.

Organizacija se 2020. godine prilagodila potrebi za podrškom u zajednici diljem Irske tijekom ograničenja povezanih s COVID-19 i pokrenula nekoliko novih projekata, uključujući dostavu toplog obroka, dostavu paketa knjiga, kupovinu u supermarketu, osnovne popravke u domovima, specijalizirano prijateljstvo i hitne banke hrane.

Iako se obiteljsko volontiranje obično najbolje modelira oko „tradicionalnih projekata“, Serve the City planira ga replicirati na projekte povezane s podrškom oko COVID-19, a njihov pilot program volontiranja „Bubble Buddy“ postigao je određeni uspjeh u 2020. godini.

Posljednje 2 godine pružaju mogućnosti za različite vrste obiteljskog volontiranja, neformalno:

- Obitelj 'R'. Ovo je tim u kojem su muž i žena, gdje je jedna osoba voditelj projekta provjerena putem nadležnih tijela (Garda vetting) [18] a druga koordinator volontera/korisnika. Nekoliko je projekata uspješno izvedeno s ovo dvoje, gdje muž obavlja popravke u kući, a njegova supruga nastoji paziti na korisnika.
- Projekt dostave toplih obroka uključuje obitelj 'WR' - majku i njezino troje djece (> 18). Obitelj je usvojila rotacijski sustav za dostavu obroka marginaliziranim i ranjivim skupinama u zajednici, u različite dane u tjednu, kako bi u potpunosti ispunili jedan tjedan dodijeljen obitelji.
- Praktično volontiranje Bubble Buddy uključuje neke kombinacije majki i kćeri. Jedan je primjer kada majka na specifičan način pomaže korisnicima (budući da je kvalificirana radna terapeutkinja na području socijalne skrbi), a kći rješava hitne slučajeve u kući, poput mijenjanja žarulja za iste korisnike s ograničenom pokretljivošću.

Međutim, najopsežniji smjer za program obiteljskog volontiranja predviđen je Agendom UN-a za održivi razvoj [23], do 2030. godine u područjima od ključne važnosti za čovječanstvo i planet:

- **Ljudi** - zaustaviti siromaštvo i glad u svim njihovim oblicima i dimenzijama i osigurati da sva ljudska bića mogu ostvariti svoj potencijal u dostojanstvu i jednakosti te u zdravom okolišu.
- **Planet** - zaštititi planet od propadanja, uključujući održivu potrošnju i proizvodnju, održivim upravljanjem svojim prirodnim resursima i poduzimanjem hitnih mjera vezanih uz klimatske promjene, tako da može podržati potrebe sadašnje i budućih generacija.
- **Prosperitet** - osigurati da sva ljudska bića mogu uživati u uspješnom i ispunjenom životu i da se ekonomski, socijalni i tehnološki napredak odvija u skladu s prirodom.
- **Mir** - poticati mirna, pravedna i inkluzivna društva bez straha i nasilja. Ne može biti održivog razvoja bez mira niti mira ne može biti bez održivog razvoja.

17 ciljeva održivog razvoja i njihovi višestruki ciljevi dogovoreni na globalnoj razini u okviru Agende 2030 pružaju najprikladniji i najrelevantniji smjer za moguće akcije u okviru kvalitetnog obiteljskog volontiranja.

Ključno je opravdati program volontiranja i biti transparentan u priopćavanju važnosti, svrhe, očekivanih ishoda i rezultata poduzimanja akcija koje uključuju volontiranje i djece i njihovih odraslih članova obitelji.

Čak i kratkoročne akcije u zajednici, manjeg opsega mogle bi pridonijeti razvoju viših priznatih društvenih principa i standarda. S druge strane, to bi moglo stvoriti rizik od odgovaranja na određene vrijednosti koje nisu društveno prihvatljive ili bi čak moglo pridonijeti ekstremnim stavovima, koji nisu nužno očigledni na prvi pogled.

Nakon razumijevanja smjera i osnovnih pravila, sada dolazi kreativni dio: **što učiniti i kako odabrati?**

Za detaljnija i praktična gledišta o načinima oblikovanja programa obiteljskog volontiranja, pogledajte naš [Detaljni vodič za obiteljsko volontiranje](#).

Postoje opće karakteristike koje razlikuju organizatore volontiranja i posljedično njihove programe obiteljskog volontiranja.

Potencijal za obiteljsko volontiranje u različitim vrstama aktivnosti i organizacijama

Javna ustanova

Javne ustanove općenito su sposobne organizirati volonterske programe, uključujući obiteljsko volontiranje. Osigurali su logistiku, kontinuirani rad i uglavnom stabilne proračune.

Prepreke su često uzrokovane nedostatkom motivacije zaposlenika, jer se volontiranje doživljava kao odstupanje od osnovne djelatnosti - obrazovanja, zdravstvene zaštite, pružanja socijalnih usluga, organiziranja kulturnih programa itd. Stoga je ključno imati predanost na razini donositelja odluka i visoku motiviranost zaposlenika/zaposlenica koji bi mogli utjecati na upravljanje organizacijom i konačnu odluku u uspostavljanju programa obiteljskog volontiranja.

Odgojno - obrazovne ustanove

Vrtići, osnovne škole ili srednje škole su po prirodi svoje funkcije orijentirani na obitelji. Djeca su učenici, a njihovi roditelji ili staratelji uključeni su u proces njihovog obrazovanja. Na temelju uspostavljenog odnosa, prikladno je povećati sudjelovanje obitelji u volonterskim programima koji bi mogli poboljšati kvalitetu ili uvjete obrazovanja. To bi moglo doprinijeti jačem uključivanju škole u zajednicu i obrnuto. U slučajevima kada obrazovne ustanove već imaju razvijene volonterske programe ili klubove, otvaraju šire područje za obiteljsko volontiranje.

Primjeri programa obiteljskog volontiranja:

Humanitarna događanja/prodaje: učenici zajedno s članovima obitelji stvaraju ili prikupljaju potrepštine u zamjenu za donacije. Prikupljanje sredstava treba imati određenu svrhu, poput pomoći drugim obiteljima, učenicima, doprinos specifičnim potrebama zajednice. Postoje razni događaji koji bi se mogli organizirati - neki bi se mogli više usredotočiti na pružanje podrške određenim skupinama ili osobama u riziku od socijalne isključenosti. Npr. humanitarni događaj u kojem roditelji peku kolače ili izrađuju suvenire i prodaju ih za određene svrhe (kako bi pomogli učeniku koji dolazi iz obitelji slabijeg socijalno-ekonomskog statusa ili pridonijeli određenoj udruzi koja se bavi jednom od ranjivih skupina).

Obiteljsko volontiranje u školi: učenici volontiraju zajedno s članovima obitelji kako bi poboljšali uvjete u školi, opremom, u školskom dvorištu ili drugo. Postoje primjeri organiziranja događaja u zajednici u uskoj suradnji školskog osoblja i učenika, njihovih obitelji i ostalih dionika zajednice. Npr. bojenje učionica, sadnja drveća/cvijeća u školskom dvorištu itd.

Kampanje za podizanje svijesti: učenici i članovi njihovih obitelji uz podršku školskog osoblja sudjeluju u promicanju vrijednosti kao što je nenasilje (npr. kampanja protiv vršnjačkog nasilja), zdravlje i važnost zdrave prehrane i načina života, važnost čitanja, tolerancija prema drugim pojedincima ili skupinama, sinergijsko djelovanje škole i zajednice itd.

Te su aktivnosti uglavnom kratkoročne i mogu se organizirati više puta. U nekim su slučajevima organizirane na određene dane (poput Dana ružičaste majice, Međunarodnog dana tolerancije i sl.), a mogle bi postati tradicionalne.

Postoje mnogi primjeri suradnje članova obitelji i škola, obitelji ih ne doživljavaju kao volontiranje, već kao vlastiti doprinos školama svoje djece. Sudjelovanje obitelji moglo bi biti osnovno u odnosu na vrstu aktivnosti (poput pečenja kolača, skupljanja i podjele humanitarne pomoći ili sadnje cvijeća u školskom dvorištu itd.) ili mnogo zahtjevnije i sofisticiranije (kao što je prijevod pisanih materijala, pružanje podrške u informatičkim aktivnostima, sudjelovanje u pružanju grupne podrške, pisanje projekata koji nude mogućnosti osposobljavanja učiteljima itd.).

Ustanove u socijalnoj skrbi

Institucije socijalne skrbi su općenito otvorene za volontiranje, ali još uvijek nema puno primjera angažiranja obitelji u volontiranju u pružanju socijalnih usluga.

Većina volonterskih aktivnosti usmjerena je na jačanje socijalne uključenosti korisnika, smanjenje rizika od siromaštva ili čak povećanje mekih vještina i drugih kompetencija korisnika. Također se organiziraju volonterski programi za poboljšanje životnih uvjeta u institucijama.

Programi obiteljskog volontiranja mogli bi se osmisliti da zadovolje slične potrebe. Od velike je važnosti osmisliti programe koji uvažavaju specifične potrebe korisnika, kao i odraslih i maloljetnih članova obitelji koji volontiraju. Programi obiteljskog volontiranja moraju biti atraktivni i sigurni za sve uključene u njih, što stvara zahtjevnu zadaću za organizatore volontiranja.

Primjeri Programa obiteljskog volontiranja:

Provođenje slobodnog vremena s korisnicima – Kako bi se korisnici ustanova socijalne skrbi uključili u zajednicu, organizirane su razne aktivnosti izvan prostorija ustanova. Popularno je pozivati djecu iz domova za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi da provode vikend s obiteljima koje volontiraju ili da prisustvuju događajima poput sportskih ili kulturnih događaja, piknika, dana zajednice, drugih javnih događanja itd. Postoje razne mogućnosti, a neke bi mogle čak biti organizirane unutar institucija. Slično je i s ostalim korisničkim skupinama - starijima, osobama s invaliditetom, pacijentima itd. Ovi obiteljski programi volontiranja zahtijevaju pažljivu pripremu, praćenje i procjenu te poseban fokus na utjecaj izravnog kontakta s korisnicima, posebno na mlađe članove obitelji.

Aktivnosti u institucijama – Postoje načini za druženje korisnika s volonterima ili članovima obitelji koji volontiraju u institucijama, poput kulturnih, sportskih događaja, društvenih igara, radionica, aktivnosti u poljoprivredi ili u popravcima i rekonstrukciji. Mnogi od njih su kratkoročni, ali neki su osmišljeni kao programi godišnjeg odmora za volontere i obitelji volontera. Ako zahtijeva putovanje volontera u druga mjesta ili zemlje dulje od jednog dana, za vikend ili za vrijeme odmora, dolazimo do izraza volunturizma - aktivnosti koje su organizirane u okviru industrije održivog turizma. [13],[23].

Usvajanje na daljinu – Ovo je posebna aktivnost prikupljanja sredstava za ciljane osobe ili obitelji u potrebi. Članovi obitelji donatora sudjeluju u raznovrsnoj financijskoj ili psihosocijalnoj potpori primateljima ili u pružanju pomoći kao što je podrška u obrazovanju, plaćanju obuke, kupnji školarine ili druge opreme, ali i u osobnijim situacijama ili događajima. Uspostavljaju odnose koji se ponekad razvijaju u cjeloživotna prijateljstva.

Obiteljska podrška: obitelj Williams

Obitelj Williams čine mama (Edith) i njezine dvije kćeri (Jessica i Amelia) koje su u kasnim 20-ima / ranim 30-ima. Svi oni rade i volontiraju u nizu zdravstvenih i obrazovnih uloga u lokalnoj zajednici. Edithini roditelji imali su velik utjecaj na volontiranje cijele obitelji: njezin je otac volontirao u dječjem vrtiću i u crkvi koju su pohađali, dok je njezina majka bila vođa Brownieja [2].

Edith je volontirala u oba programa. To je dovelo do cjeloživotne strasti i predanosti volontiranju i podršci u zajednici: od tada je uključena u Brownieje. Edith je također snažno uključena u St. John Ambulance [21], u ulogu u kojoj je podržavaju kćeri i emocionalno i praktično.

Primjerice, Jessica i Amelia pomažu u obavljanju aktivnosti s mladima kad mogu, a kad ne mogu prisustvovati sesijama s mamom, pomažu joj u pripremama za sesiju za vikend. Razgovor o svemu također pomaže rasteretiti ako situacije postanu previše intenzivne.

Opisuju ga kao korištenje talenata i interesa, kao međusobnu razmjenu kako bi ostvarile zadano i kao odraz šireg osjećaja da "čuvaju leđa jedna drugoj". Sebe opisuju kao ujedinjenu obitelj koja intuitivno razmišlja o međusobnim potrebama. Rekle su da se zbog volontiranja ne samo da se "osjećaju dobro", već volontiranje predstavlja i "konstruktivno korištenje vremena" te vas "podučava načinu življenja i učenja" i pridonijelo je tome da budu "mala obitelj s velikim mrežama". Uživanje je, sugeriraju one - ključno. "

Zdravstvene ustanove

Volontiranje u zdravstvenim centrima tipičan je volonterski program u društvima s razvijenim volonterstvom i razvijenom demokracijom. U tim slučajevima zdravstveni sustav nastoji biti dobro organiziran i siguran za pacijente pa bi volontiranje općenito moglo biti izazov za upravu ustanova, osim ako postoje jasni postupci i veliki stupanj povjerenja.

Srećom, postoji konsenzus oko volontiranja s djecom pacijentima u bolnicama / klinikama / domovima zdravlja. Obiteljsko volontiranje je opcija, ali još uvijek nije toliko popularno.

Prirodni napredak: Obiteljsko volontiranje u St John Ambulance

Kao velika organizacija koja se u velikoj mjeri oslanja na volontere, St John Ambulance ima široku paletu mogućnosti. Osim što su usredotočeni na različite aktivnosti i praktične zadatke, volonterske mogućnosti nose različite razine odgovornosti te zahtijevaju različite vještine, kompetencije i vremenske obveze. Na taj način, olakšava se sudjelovanje više članova obitelji u organizaciji, a istovremeno omogućuje napredovanje pojedinih članova obitelji, što oboje doprinosi zadržavanju volontera u organizaciji.

Kao što je jedna osoba istaknula: *„Možete dovesti cijelu svoju obitelj u St John Ambulance, jer imamo ponudu za različite dobi i za različite intenzitete. Budući da radimo izvan radnog vremena, navečer i vikendom i slično, to je nešto što možete raditi u obiteljsko vrijeme.“* Drugi je rekao: *„Struktura je prilično usredotočena na volontere i vođena od volontera, tako da postoji puno prilika za napredovanje i preuzimanje sve veće odgovornosti u organizaciji, što je vjerojatno jedna od stvari koja otvara osjećaj da se obitelji mogu uključiti na puno različitih načina i u puno različitih područja, itd.“*

Iako organizacija nikada nije imala posebno osmišljenu shemu obiteljskog volontiranja, ono je dobrodošlo, ohrabreno i proslavljeno: *„Ali, mi to slavimo, o tome razgovaramo, to je organizacija koja slavi i prepoznaje dugogodišnji rad, to je organizacija koja prepoznaje vrijednost uključivanja, drži mlade ljude kao izvrsne primjere društvu i budućnosti.“*

Nedavno je St John Ambulance učinila više kako bi aktivno potaknula roditelje djece koja pohađaju skupine mladih da postanu vođe kroz, na primjer, „trotjedni izazov“. Kao što je jedna osoba objasnila: *“Vi kažete: “Možete li nam doći pomoći na tri tjedna?” i velika je vjerojatnost da ste se za tri tjedna ili zaljubili u volontiranje ili Vas je netko natjerao da radite nešto drugo pa onda je to to, tako radite, regrutirate potajno!”*

Primjeri programa obiteljskog volontiranja:

Psihosocijalna podrška pacijentima i članovima njihovih obitelji - Volonteri koji imaju slična iskustva pružaju informacije i podršku članu obitelji / roditeljima čija su djeca na liječenju. Volontiranje je moguće kombinirati s pružanjem psihosocijalne podrške roditeljima bolesne djece i, istovremeno, njihovoj djeci kroz radionice ili pripovijedanje priča.

Radionice – umjetničke radionice, igranje društvenih igara i podučavanje u školi također su aktivnosti koje bi se mogle prilagoditi volontiranju nekoliko članova obitelji zajedno.

Ajungem MARI - Mi odrastamo!

Udruga Lindenfeld [1] iz Rumunjske razvija obrazovni program Ajungem MARI - Mi odrastamo!, koji je nastao iz velike želje da djeci u domovima za djecu pomognu da odrastu, postanu odgovorni i neovisni ljudi. Kroz projekte imaju cilj da djeca iz domova ili iz nepovoljnih sredina steknu povjerenje u svoje snage, otvore svoje perspektive i da mogu sanjati o svijetloj budućnosti. Vjeruju da kroz dugoročne obrazovne programe prilagođene njihovim potrebama mogu prevladati traumu institucionalizacije ili života u neorganiziranim obiteljima, gdje se često događaju zlostavljanje i nepravda.

Unutar svog programa nemaju određenu ulogu ili zadatke za obiteljske volontere. Niti su razvili poseban postupak uključivanja volontera koji su članovi iste obitelji. Oni su poput svakog drugog redovnog volontera, a dogodi se da neki od njih budu u rodu i volontiraju zajedno.

Njihovi volonteri pomažu i podržavaju obrazovanje djece i tinejdžera u udomiteljskim centrima kroz kreativne radionice, školske pripreme, društveno-rekreativne aktivnosti. Volonteri organiziraju interaktivne satove i radionice na različite teme kao što su zdravstveni odgoj, građanski odgoj, financijsko i poduzetničko obrazovanje, internetska sigurnost.

Volonteri prate djecu na izlete i pomažu im u otkrivanju svijeta izvan doma, stalno ih potiču i nude im smjernice za otkrivanje i ostvarivanje njihovih strasti, razgovaraju s njima i slušaju njihove probleme, nude savjete, igraju se i uče zajedno, pomažu djeci u domaćim zadaćama ili ispitima. Volonteri ih prihvaćaju onakvima kakvi jesu i pokušavaju im pružiti bezuvjetnu naklonost.

Ustanove u kulturi

Ustanove u kulturi mogle bi imati različite metode za uključivanje volontera, čak i obitelji. Potencijalno bi volonteri mogli sudjelovati u organizaciji događaja, razgledavanja grada, u istraživačkim aktivnostima, promociji filmskih festivala ili drugih kulturnih događaja, djelujući kao muzejski vodiči, stvarajući izložbe o spomenicima grada ili njegovih važnih znamenitosti, organiziranju potrage za gradskim blagom, itd.

Ustanove u području zaštite prirode

Parkovi prirode imaju ogroman potencijal za organiziranje obiteljskog volontiranja, jer upravljaju vrlo zanimljivim prirodnim elementima, sadržajem i položajem. Također bi mogli ponuditi zanimljiva volonterska mjesta za obiteljsko volontiranje: obnova suhozida, istraživanje različitih vrsta, njegovanje biljaka, volontiranje na info pultu, itd.

Primjeri programa obiteljskog volontiranja:

Promatranje i zaštita životinja, ptica, biljaka – Promatranje ptica, praćenje životinja, pregled i čišćenje plaža - samo su neki od vrlo zanimljivih sadržaja potencijalnog programa obiteljskog volontiranja. Na ustanovi je da, u njihovom stručnom području, pronađe najbolji skup aktivnosti koji odgovara profilu obitelji koje uključuju. Od ključne je važnosti informirati i obučiti volontere za određene teme.

Sadnja šuma – postoji veliki potencijal za obiteljsko volontiranje u sadnji šuma. Osim institucija za zaštitu prirode, potrebno je uključivanje i drugih dionika, poput državnih tijela, organizacija civilnog društva, poduzeća, medija, lokalne uprave, agencija. Program se može organizirati kao jedan događaj ili dugoročna kampanja.

Čišćenje - čišćenje javnih parkova, plaža, obala rijeka ili drugih lokacija pruža motivirajuću aktivnost za svakog člana obitelji koji će vrijeme provoditi vani, u grupi, s jasnom svrhom i moguće uz puni konsenzus u obitelji. Može se organizirati događaj manjih razmjera ili većih ili čak kao dio globalne kampanje. Primjeri velikih kampanja su "World Clean-up Day" ili "Let's do it!".

Tip organizacije: Organizacije civilnog društva

Iako organizacije civilnog društva (OCD) imaju na raspolaganju ograničene resurse, one su i dalje glavni mobilizator zajednice, vrlo kreativni u identificiranju i korištenju lokalnih resursa. Članovi ili drugi građani podržavaju njihove aktivnosti i volontiraju u organiziranim ili spontanim akcijama. Članovi obitelji često volontiraju u organizacijama civilnog društva. Ipak, to se ne doživljava kao specifični volonterski program, niti su u potpunosti poznati pozitivni učinci za obitelj, zajednicu ili organizaciju.

Organiziranje akcija s naglaskom na obiteljsko volontiranje više je iznimka nego pravilo. Ipak, postoje inspirativni primjeri uspješnih inicijativa obiteljskog volontiranja koje vode OCD.

Volonterski Centar Cluj-Napoca

Volonterski centar Cluj-Napoca (CVCN) [5] osnovan je kao neovisna organizacija, u prosincu 2004. godine u Rumunjskoj. Misija CVCN-a je razviti volonterstvo kao sredstvo za uključivanje građana u rješavanje problema zajednice u Cluju.

Njihovo iskustvo obiteljskog volontiranja uključuje članove obitelji koji volontiraju u njihovoj organizaciji, ali u različito vrijeme. Anca i Nico (sestre) uglavnom su bile uključene u svakodnevne uredske aktivnosti i različite projekte. Obje su započele dolaskom u ured 1-2 puta tjedno kako bi pomogle oko različitih uredskih zadataka, samo što su to učinile s 10 godina razlike.

Vrlo je zanimljivo kako je Anca prvi put došla prije 13 godina, a 10 godina kasnije Nico se pridružila timu na istoj poziciji. U međuvremenu je Anca pronašla posao i nažalost, njezino sudjelovanje u aktivnostima organizacije znatno je smanjeno.

Obje su započele s istim uredskim zadacima: kopiranje papira, arhiviranje dokumenata i drugim malim, ali važnim zadacima. Anca je razvila različite vještine i mogla sudjelovati u mnogim projektima organizacije, uključujući koordinaciju lokalnih i međunarodnih projekata. Sada nam pomaže kao mentor za naše projekte Europske volonterske službe (EVS) i Europske snage solidarnosti (ESC) te održava kontakt s lokalnim volonterima i nevladinim organizacijama. Nico je na početku svog volonterskog putovanja, još uvijek obavlja uredske zadatke, ali tko zna gdje će je njezino putovanje odvesti.

Susreću se na različitim događajima, ali iz različitih perspektiva: Anca kao posebni gost i Nico kao dio organizacijskog tima.

"Nikad nisam zamišljala da će srednjoškolka koja se 2007. godine prijavila kao lokalna volonterka za administrativne aktivnosti imati tako važnu ulogu i utjecaj u životu organizacije. I to ne zato što si ne mogu priuštiti sanjarenje ili zato što Anca nema izvanredne osobine, već jednostavno zato što se nikada prije nije dogodilo da je volonterka koja započne aktivnosti s 15-16 godina dugoročno uključena kao odrasla osoba, stalna u životu organizacije. Anca je uravnotežena osoba koja uspijeva izvršiti zadatke i istovremeno razvijati dosljedno svoje vještine. Anca je jedna od osoba koja ne govori o osobnom razvoju, već ga živi, provodi u praksi.

Mislim da je Anca jedna od najotvorenijih osoba za promjene, razvoj, prihvaćanje i suigračica na koju možete računati. Povjerenje je ono što upravlja odnosom CVCN-a i Ance, a sada je štafetu preuzela Nico, koja ima ne samo glas sličan Ancinom, već i slične kvalitete.

Ovo je jedno od najljepših iskustava CVCN-a koji ponosno utječe na živote svojih volontera i njihovih obitelji."

Nicoleta Chiș-Racolța, CVCN, Rumunjska

Primjeri programa obiteljskog volontiranja:

smještaj izbjeglica i stranaca – Kako bi se olakšalo snalaženje u novom socijalnom kontekstu, lokalne obitelji ugošćuju izbjegličke obitelji ili članove obitelji, održavaju redovite kontakte i pomažu u svakodnevnim situacijama; u nekim se slučajevima organizira kao kratkoročno volontiranje, poput jednog posjeta ili kao dugoročni program podrške.

Obiteljsko volontiranje s izbjeglicama iz Ukrajine - DKolektiv, Croatia

Krajem veljače, početkom ožujka 2022., u Hrvatsku su počele dolaziti izbjeglice iz Ukrajine, uglavnom majke s djecom. U Osijeku su većinu usluga za izbjeglice organizirale lokalne vlasti u suradnji s lokalnim institucijama i nekim drugim organizacijama a vezane uz kao što su stanovanje, školovanje, pravni uvjeti, hrana i druge potrepštine.

Nakon što su podmirene primarne potrebe izbjeglica, uskočile su i druge udruge koje organiziraju različite društvene aktivnosti za majke i djecu.

DKolektiv – organizacija za društveni razvoj pokrenula je Ukrajinski ženski društveni klub svake subote u prostorijama svog društvenog centra “Društveni atelje”, pozivajući svakog tjedna lokalne volontere i žene iz Ukrajine s djecom smještene u Osijeku, na susret, kako bi pružile podršku izbjeglicama.

Prije nekoliko tjedana, jedna lokalna obitelj (majka i 9-godišnja kći) došle su u Društveni atelje jer su na lokalnom igralištu upoznali jednu od ukrajinskih obitelji i saznali za te aktivnosti.

Odlučili su se pridružiti grupi kao volonterke i posljednjih tjedana dolaze u Društveni atelje kako bi upoznale ukrajinske obitelji, razgovarale s njima, pružile im podršku i osnovne informacije relevantne za bolje upoznavanje grada (npr. gdje su relevantne institucije, gdje kupiti neke konkretne stvari, kamo odvesti djecu na zabavu itd.).

Dok se kći igra s drugom djecom, majka Ukrajinkama pruža podršku, čini njihov boravak u Osijeku ugodnijim i sklapa nova prijateljstva.

dresura / smještaj terapijskih pasa – Obitelji s vještinama i sposobnostima za uzgoj i dresuru pasa, drže štence neko vrijeme uz nadzor iskusnih trenera pasa, pripremaju ih za obiteljski život. Nakon pripremnog razdoblja, pas se šalje u centar kako bi prošao određenu obuku prije nego što se pridruži obitelji osobe kojoj je potrebna pomoć.

Centar za rehabilitaciju Silver, Hrvatska

Centar za rehabilitaciju Silver [4] posebna je ustanova socijalne skrbi u ovoj regiji Europe koja obučava terapijske pse koji će se koristiti u rehabilitaciji osoba s invaliditetom i djece s poteškoćama u razvoju. Osnovni programi Centra imaju za cilj osigurati autonomiju, neovisnost i veću kvalitetu života osoba s invaliditetom, djece s teškoćama u razvoju i njihovih obitelji. Osnivač Centra je Grad Zagreb.

Djelatnosti Centra za rehabilitaciju Silver uključuju programe za: slabovidne osobe; osobe s poteškoćama u kretanju ili osobe koje koriste invalidska kolica; djecu s poteškoćama u razvoju (cerebralna paraliza, autizam, sljepoća, djecu u riziku od neuroloških poremećaja, ADHD, itd.); osobe s tjelesnim ili intelektualnim invaliditetom ili mentalnim poremećajem.

Dresura i dodjela terapijskih pasa temelji se na programu Uzgoj i uzgajanje štenaca. Oba programa uključuju volontere koji se brinu o uzgoju pasa i štenaca. U ulozi volontera su obitelji, otkako je Centar Silver osnovan 2008. godine.

Iako su obitelji uključene u volontiranje posljednjih 12 godina, tijekom posljednje 3 godine organizacija je pružala dodatne mogućnosti za obiteljsko volontiranje:

- Socijalizacija štenaca - Program odgoja štenaca uključuje socijalizaciju mladih štenaca starih 2 mjeseca - budućih terapijskih pasa koji žive u volonterskim obiteljima do navršениh 16 mjeseci. U tom razdoblju članovi obitelji, u svom domu, uz osnovnu njegu pasa, pod vodstvom stručnjaka Centra Silver - odgajaju štence i rade sa psima u skladu sa zahtjevima za terapijske pse. Obitelji s djecom/bakama i djedovima itekako su dobrodošle, jer se psići navikavaju živjeti i s njima se bave različite generacije.
- Zagovaranje pristupačnosti podrške korisnicima terapijskih pasa - Centar Silver podučava i podržava aktivnosti zagovaranja za promicanje pristupačnosti podrške korisnicima terapijskih pasa - koje započinju u programima uzgoja štenaca, gdje volonteri u svakodnevnom životu educiraju i imaju za cilj povećati osjetljivost pojedinaca i šire javnosti. Djeca školuju vršnjake u školi, roditelji svoje radne kolege, obiteljske prijatelje i lokalno okruženje.
- Rana socijalizacija štenaca (stari 3 - 6 tjedana) – provode je educirani volonteri (obitelji) koji su naučili kako pružiti vrlo specifične i nježne aktivnosti rane socijalizacije štenaca.
- Promocija volontiranja - sudjelovanje u izradi promo materijala i aktivnosti o programu odgoja štenaca i ulozi terapijskih pasa u životu osoba s invaliditetom.
- Podrška drugim (novim) volonterima - odgojiteljima štenaca - iskusniji obiteljski volonteri pomažu i podržavaju nove volontere u novim izazovima i pronalaženju rješenja u odgoju štenaca.

Moglo bi biti teško prezentirati iznimne primjere volonterskih programa primjerenih obiteljskom volontiranju. Umjesto toga, bilo bi bolje potaknuti sve organizatore volontiranja da promiču obiteljsko volontiranje, prilagode postojeće programe volontiranja ili dizajniraju volonterske pozicije prikladne za članove obitelji različitih dobnih skupina, posebno za obitelji koje uključuju djecu ili mlade.

Volonturizam

Međunarodne ili manje neprofitne organizacije razvile su volontiranje u siromašnim zemljama i područjima, gdje organiziraju razne volonterske programe usmjerene na pomoć zajednicama poput izgradnje škola, sirotišta ili sličnih akcija za razvoj zajednice.

Unatoč velikoj važnosti za te zajednice, takvi volonterski programi donose rizik od zlouporabe lokalnih vrijednosti i resursa. U tom slučaju posebnu pozornost treba posvetiti načinu osmišljavanja programa volonterskog turizma, motivaciji i očekivanjima obiteljskih volontera te načinu na koji se proces promovira i komunicira [13], [23]. Mnogi od ovih programa namijenjeni su obiteljima i uključuju putovanje i druge turističke usluge.

Turizam i volontiranje mogli bi biti izvrstan način motiviranja ljudi da se uključe u dobrotvorne organizacije, jer imaju priliku učiti o različitim dijelovima svijeta i biti zadovoljni dobrim djelom koje čine.

Veliki je potencijal u razvijanju održivog i odgovornog turizma, temeljenog na upravljanju destinacijama, ali uz osigurane visoke standarde kvalitete i prioritet koji služi lokalnoj zajednici. Održivost zajednica i društava zahtijeva poštivanje koherentne veze s UN-ovom Agendom 2030. i ispunjavanje globalnih ciljeva održivog razvoja. Lokalne resurse i lokalno stanovništvo treba podržati volonterskim programom imajući u vidu dugoročne učinke i sljedeća načela:

Ljudi – potencijali, dostojanstvo, prosperitet;

Planet – zaštita, održivo upravljanje resursima;

Prosperitet - uspješan i ispunjen život svima; ekonomski, socijalni i tehnološki napredak u skladu s prirodom;

Mir - mirna, pravedna i uključiva društva bez straha i nasilja;

Putovanje i volontiranje u lokalne zajednice situacija je u kojoj bi obitelji mogle pronaći načine da udovolje vlastitim potrebama, poput prevencije ili ispravljanja određenih ponašanja, poboljšanja i jačanja obiteljskih odnosa, ponašanja ili vrijednosti, a također i provođenja kvalitetnog zajedničkog vremena.

Elementi kvalitete u programu obiteljskog volontiranja

Čak i ako čitatelji ovdje možda traže recept za kvalitetni, dobro osmišljeni program obiteljskog volontiranja, zapravo ono što je moguće za nas nije pružiti detaljan korak-po-korak plan otporan na neuspjeh, već predložiti strukturu za stvaranje takvog programa i podsjećanje čitatelja na pitanja iz uvodnog dijela ovog poglavlja.

Primjer izrade programa obiteljskog volontiranja, temeljenog na ciljevima održivog razvoja:

Područje volontiranja	Ciljevi održivog razvoja koje podržavaju	Opći cilj volonterske aktivnosti	Specifični ciljevi za zajednicu (z), organizatora volontiranja (ov) i obitelj (o)	Očekivani ishodi
Obrazovanje	Mir - poticati mirna, pravedna i inkluzivna društva bez straha i nasilja.	Kroz školski sustav osigurati održivu, tolerantnu i podržavajuću zajednicu u gradu x	(z) Doprinijeti uspješnoj integraciji obitelji s djecom koja dolaze iz drugih zemalja, s posebnom pažnjom na izbjegličke obitelji; (ov) poboljšati mehanizme škole u procesu integracije djece s potencijalnim poteškoćama; poboljšati percepciju javnosti i samopoimanje škole; (o) Osigurati podršku svakoj obitelji koja dolazi iz drugih zemalja, s posebnom pažnjom na izbjegličke obitelji, tijekom početnih faza integracije.	Svakom učeniku iz ciljne skupine pružit će se pomoć i pružit će se izvaninstitucionalna podrška članova obitelji koji volontiraju u školi. Članove obitelji će se motivirati za volontiranje, odabrati, pružati im se podrška u procesu volontiranja te će smatrati dijelom školske zajednice.

Nakon donošenja odluke o pristupu, sljedeći je korak zahtjevna faza izrade plana za program obiteljskog volontiranja. Nema ograničenja, ali trebalo bi poštivati vrijednosti i standarde kvalitete.

Budući da je ovo važna tema, projektni su partneri osmislili potpuno zaseban priručnik koji će se baviti temom dizajna programa - pa vas pozivamo da [ga ovdje otkrijete](#).

III. Zašto provoditi programe obiteljskog volontiranja - Inspiracija iz pilot projekata

Pilot projekti aktivnosti iz partnerskih zemalja – studije slučaja

U sklopu našeg projekta Strateškog partnerstva koji nam je svima omogućio proučavanje koncepta obiteljskog volontiranja, također smo željeli testirati kako se obiteljsko volontiranje odvija u praksi. To je rezultiralo s više od **40 pilot aktivnosti obiteljskog volontiranja** provedenih u 6 europskih zemalja u 2021. godini. U nastavku možete saznati više o svim tim pilot aktivnostima kako biste dobili ideju što biste mogli implementirati u svojoj zajednici i sa svojim partnerima i volonterima.

Belgija - projektni partner - [CEV - Centar za razvoj europskog volontiranja](#) (European Centre for Volunteering)

Organizacija domaćin: [Gradska farma - Ferme Maximilian Bruxelles](#)

Pilot razdoblje: srpanj - kolovoz 2021.

Ugostili su 5 obiteljskih volonterskih aktivnosti, čiji su izravni korisnici bile brojne obitelji, pojedinci, škole i druge skupine koje farmu koriste u obrazovne i rekreacijske svrhe.

4 mlada ukućana zajedno su volontirala na Gradskoj farmi, na jedan dan, brinući o životinjama, hraneći ih i vježbajući te čisteći dio u kojem borave i spavaju.

Sudionici su se složili da su naučili neke praktične vještine o brizi o životinjama, ali i o sebi kao grupi, kako se ponašaju kao tim i reagiraju kao pojedinci ili kolektivno na nove i neočekivane ili neobične situacije "izvan zone udobnosti".

Dvije obitelji sastavljene od bračnog para s dvoje male djece zajedno su volontirale na Gradskoj farmi - po pola dana svaka obitelj, uključivala se u brigu o životinjama, hranjenje te u čišćenje njihovih nastambi.

Bavili su se i vrtlarstvom.

Zadaci su prilagođeni dobi djece, neke su obavljali zajedno kao obitelj, a neke individualno, uz djecu u pratnji roditelja ili koordinatera volontera.

Obitelji su uspjele zajedno provesti zabavnu aktivnost te učiti i podučavati djecu o prirodi, izvorima hrane i proizvodnji hrane.

Samohrani roditelj i dijete volontirali su zajedno na Gradskoj farmi - aktivnost je trajala dva uzastopna dana i uključivala je vrtlarjenje u zajedničkim prostorima parka i u povrtnjaku.

Obitelj je izjavila da su se jako zabavili, dok su učili o prirodi, kako možemo napraviti hranu i odakle je dobivamo.

Organizacija domaćin: Natural Reserve Watermael-Boitsfort Brisel **Pilot razdoblje: Studeni 2021**

Aktivnost je trajala pola dana i uključivala je čišćenje invazivnih biljaka iz prirodnog rezervata. Muški odrasli članovi obitelji su kolege s posla, a njihove obitelji su uključivale par bez djece, par s dvoje male djece te očuha i starijeg posinka. Zadaci su prilagođeni različitim tjelesnim sposobnostima ovisno o snazi, visini i dobi volontera. Stoga su odrasli kopali odgovarajućim alatima, dok su djeca nepotrebno bilje i korov odvukla u prikolicu za odvoz.

Okruženje je nudilo mnoštvo raznovrsnih zadataka, osiguravajući da svatko može nešto učiniti, čak i najmanja djeca, a svi su na kraju aktivnosti mogli osjetiti uspjeh i zadovoljstvo svojim doprinosom.

Obitelji su se složile da je lijepo provoditi vrijeme jedni s drugima izvan radnog okruženja i s obiteljima. Također su naučili puno o lokalnoj flori i fauni za ekosustav i važnost prirodnog okoliša u gradu, za kvalitetu zraka, opće zdravlje i dobrobit stanovništva kao i za očuvanje prirodnog okoliša.

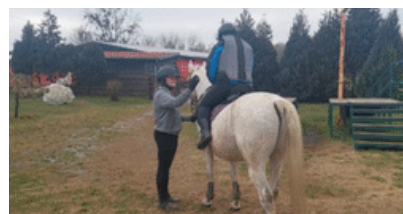
Hrvatska - projektni partner - [Hrvatski centar za razvoj volonterstva](#)

Organizacija domaćin: [Udruga MOGU, Osijek](#)

Pilot razdoblje: rujan - prosinac 2021.

Udruga MOGU je iskusna udruga koja djeluje u području terapijskog jahanja, više puta nagrađivana za dobro upravljanje volonterima, a smještena je u istočnom dijelu Hrvatske. Ima preko 200 korisnika terapijskih programa. Program terapijskog jahanja uključuje socijalizaciju djece i mladih s teškoćama u razvoju i ostvarivanje individualnih potencijala svakog korisnika.

Uključivanje obiteljskih volontera započelo je spontano, nije bilo planirano i trenutno Udruga uključuje 2 obitelji u razne aktivnosti, kao što su briga o konjima i čišćenje, priprema konja za terapijsko jahanje kao i pratnja korisnika kroz proces terapijskog jahanja.

Obje obitelji razvile su strast za volontiranjem kroz iskustva svojih kćeri. Tako je sve počelo i pridružili su se timu, ali volontirajući na različitim volonterskim pozicijama. Muški članovi obitelji uglavnom su volontirali na poslovima održavanja i aktivnosti koje zahtijevaju fizičku snagu, kao i određena specifična znanja o poslovima održavanja štala.

Koncept obiteljskog volontiranja unutar udruge percipira se kao izvrstan način uključivanja većeg broja volontera, doprinosi boljem razumijevanju društvenih potreba pojedinih ciljnih skupina i korisnika i time zblizavanja obitelji. U modernim vremenima kada se obitelji susreću s nedostatkom vremena provedenog zajedno, ovo je savršen način da učinite nešto korisno za zajednicu i zblizite se s obitelji.

“Bila sam iznenađena količinom ljubavi i snažnom predanošću Udruzi. Lijepo je bilo vidjeti snažnu privrženost članova obitelji koji vjeruju u misiju Udruge. Obiteljsko volontiranje definitivno zblizava obitelji oko dobrog cilja. Osim toga, obiteljsko volontiranje udrugama daje novu perspektivu i ulogu: povezuju obitelji.”

Marijana Koprivnjak - koordinatorica volontera

Organizacija domaćin: Mirovna grupa Oaza, Beli Manastir **Pilot razdoblje: listopad - prosinac 2021.**

Mirovna grupa Oaza Beli Manastir je nevladina, neprofitna i nestranačka organizacija iz Belog Manastira, Hrvatska. Oaza je organizacija koja se bavi razvojem lokalne zajednice i dosljedno radi na poboljšanju kvalitete života ljudi u Baranji kroz obrazovne, socijalne i ekološke programe, te razvoj neprofitnog poduzetništva i volonterstva. Uglavnom su usmjereni na starije, ali i djecu. Djeluju u vrlo maloj zajednici, pokušavajući uključiti lokalno stanovništvo.

S obzirom da se radi o maloj lokalnoj zajednici, s puno starijih osoba, volonteri su željeli pridonijeti rješavanju problema usamljenost starijih osoba, suzbijajući izolaciju starijih osoba u Domu za starije osobe, posebice u pogledu Covid ograničenja koja su uvedena za ranjive skupine i socijalne ustanove. Tako su dvije kratkoročne pilot-volonterske aktivnosti koje su provodili bile usmjerene na starije osobe koje žive u domu za umirovljenike.

Obiteljski volonteri izradili su čestitke s lijepim porukama i spakirali pakete za njegu i potom ih dostavili u Dom. Uključeno je 17 volontera iz 4 obitelji, 3 edukatora odraslih iz Oaze i 59 korisnika. Uključivanje obiteljskih volontera odvijalo se kroz radionice koje koje Oaza inače provodi, na kojima dio volontera koji se uključio u aktivnosti inače sudjeluje te su pozvali svoje obitelji da se pridruže.

Većina pronalazjenja volontera se provodi usmenom predajom, budući da se radi o maloj zajednici, većina njih se međusobno poznaje i to se pokazalo najučinkovitijom metodom. Organizacija i volonteri smatraju da je obiteljsko volontiranje odličan način povezivanja obitelji koje su inače otuđene, kroz koje se uči empatija i druge slične vještine te razvijaju radne navike kod mlađih članova obitelji. To je dobar način da se povežete s mladim ljudima, da im budete primjer. Stvaraju se prijateljstva i šire pozitivne i dobre stvari u lokalnoj zajednici.

Organizacija domaćin: Kulturno umjetnička udruga Sklad, Bakar **Pilot razdoblje: rujan - listopad 2021.**

Udruga je osnovana davne 1877. godine i jedna je od najstarijih kulturno-umjetničkih udruga u Hrvatskoj. Njihove aktivnosti su vrlo lokalne, usmjerene prema cijeloj zajednici na području od povijesnog značaja, Grada Bakra, kulture i aktivnog građanstva.

Pokrenuli su aktivnost čišćenja lokalnog puta između dva obalna grada, a inicijativu su pokrenuli roditelji iz Bakra čija djeca pješače magistralom do Bakarca gdje idu na ljetno kupanje. Raščišćavanjem stare ceste ispod magistrale djeca na siguran način mogu na kupanje, a rekreativci mogu uživati u lijepoj dugoj pješačkoj stazi

U aktivnost je bilo uključeno 5 obitelji s ukupno 10 članova, te 2 edukatora odraslih. Očistili su grmlje i smeće, posadili drveće i drugo bilje. Napravili su i neke zidarske radove - obnovili urušenu stazu, očistili obližnji izvor i označili stazu za buduću upotrebu.

Budući da djeluju u maloj zajednici, Sklad pronalazi obiteljske volontere uglavnom putem usmene predaje, te preko svojih članova. Volonteri su bili jako zadovoljni svojim angažmanom i žele češće volontirati zajedno sa svojim obiteljima.

Udruga Sklad obiteljsko volontiranje vidi kao dobar trenutak povezivanja, pogotovo ako obitelji žive odvojeno. Volonteri imaju priliku vidati svoju obitelj češće i s potpuno drugačijim iskustvom nego inače.

Njemačka - projektni partner - [Augsburg Volunteer Centre](#)

**Organizacija domaćin: [Volunteer Centre Weilheim-Schongau](#),
u suradnji s [Gmünder Hof](#) - projekt društvene farme
Pilot razdoblje: srpanj - listopad 2021.**

Obiteljsko volontiranje postavljeno je kao aktivnost koja se ponavlja svake srijede poslijepodne, kroz nekoliko tjedana. Dvije obitelji – jedna samohrana majka s blizancima i jedna majka sa sinom – iskoristile su ovu priliku da pomognu na farmi. Brinuli su se o vanjskom prostoru i pomagali u vrtlarstvu i popravcima. Ručno su izradili i neke ukrase za farmu. Kako je dvoje djece već bilo u osnovnoj školi, a pridružio im se i jedan roditelj, bilo im je lako obavljati aktivnosti gotovo samostalno.

Obitelji su se tri tjedna pojavljivale redovito, a nakon toga postajale sve neredovitije jer su djeca bila uključena i u druge aktivnosti. Majke su također pojasnile da nije bilo lako integrirati volontiranje u svoj obiteljski život ako se akcije odvijaju tijekom tjedna.

**Organizacija domaćin: [Volunteer Center Neustadt an der Aisch](#)
Pilot razdoblje: srpanj - listopad 2021.**

Organizirali su obiteljsko volontiranje putem aplikacije "ActionBound" koja omogućuje kreiranje i provedbu okupljanja. Okupljanje se zvalo "Uokolo uz grickalice i vreće za smeće", a obitelji u cijeloj toj četvrti mogle su prošetati, istražiti prirodu i sudjelovati u kvizu, dok su čistile prostor kojim hodaju.

U ovoj akciji sudjelovale su tri obitelji. Svi su jako uživali u aktivnosti te su odgovarali na pitanja koja su objavljena i u aplikaciji. Ovaj oblik obiteljskog volontiranja u kombinaciji s oblikom volontiranja na daljinu mogao bi imati ogroman potencijal i aktivirati mnoge obitelji

Ono što je važno imati na umu je da su komunikacija i marketing za ovu vrstu volontiranja ključni, pogotovo kada ljudi nisu baš upoznati s ovom aplikacijom.

Organizacija domaćin: youfarm Augsburg

Pilot razdoblje: srpanj - listopad 2021.

Organizacija youfarm Augsburg usmjerena je na učenje kroz iskustvo, na svom igralištu od 1 hektara. Aktivnosti su se odvijale kroz nekoliko subota. Tijekom cijelog dana obitelji su se mogle pridružiti kad god požele.

Aktivnosti su bile vrlo uspješne, uključilo se ukupno preko 90 volontera svih uzrasta - od beba do baka. Kako je ova organizacija bila u mogućnosti uključiti mnogo svojih djelatnika (osim 2 djelatnika, svi su bili volonteri), nije bilo problema pružiti podršku i najmlađim članovima obitelji.

Aktivnosti su bile izgradnja hotela za insekte, restrukturiranje i optimizacija prostora te ručna izrada ukrasa.

Iraska - partner projekta - Volunteer Ireland

Organizacija domaćin: Flossie and the Beach Cleaners

Pilot razdoblje: studeni 2021.

Flossie and the Beach Cleaners irska je dobrotvorna organizacija za zaštitu morskog okoliša i grupa zaljubljenika u more koja stalno raste. Strastveni su u spašavanju mora i morskih stvorenja od razaranja plastičnog onečišćenja.

Kroz redovito zabavno čišćenje plaža, radionice za mlađe i starije školarce i akcije čišćenja, nastoje učiniti sve što mogu kako bi napravili stvarnu razliku, a pritom educiraju djecu na zabavan način bez stresa. Radi se njihovoj budućnosti i organizacijski tim vjeruje da uz pozitivno i usredotočeno djelovanje naši oceani i morski život mogu nastaviti napredovati.

Flossie Donnelly, 14- godišnjakinja, inspiracija je i pokroviteljica dobrotvornih razgovora i strastvena u borbi protiv plastičnog zagađenja i ljubavi prema morskome životu. Kada je imala 12 godina, Flossie je otputovala u Indoneziju kako bi posjetila jednu od najprljavijih rijeka na svijetu i naučila da je rješavanje problema plastike vrlo težak zadatak.

Flossie and the Beach Cleaners osnovala su Flossie i njezina majka Hariot, naš prvi primjer projekta obiteljskog volontiranja od samog početka.

Tijekom godine provodi se niz čišćenja, a krajem 2021. i 2022. godine sve više grupa se osniva na Irskoj obali.

Klimatske promjene su globalni problem. Volontiranje u području zaštite okoliša i akcije čišćenja izvrstan su način da se obitelji uključe. Program nudi korporativno volontiranje, obiteljsko volontiranje i volontiranje za pojedince. Tijekom pilot aktivnosti razvili su novu inkluzivnu volontersku politiku za promicanje volonterske prakse i povezali su se sa svojim lokalnim volonterskim centrom i Volunteer Ireland radi dodatne podrške.

Obitelji su se uključile prvo kao pojedinci, na primjer mlada osoba kroz svoju školu ili odrasla osoba kroz korporativno volontiranje. Dok su volontirali, shvatili su da mogu volontirati s članom obitelji i ponovno su se vratili volontirati kao obiteljski volonteri.

Program je uključiv, raznolik i otvoren za obiteljske volontere te se nadaju da će program još proširiti 2022. godine nakon pilot faze.

Obiteljski volonteri izvijestili su da je iskustvo bilo vrlo pozitivno, a praktični element volontiranja bio je motivirajući zbog mogućnosti kretanja na otvorenom dok volontiramo i imamo pozitivan utjecaj na oceane i mora oko nas.

Organizacija domaćin: Making Connections, Clonskeagh, Irska

Pilot razdoblje: rujan - studeni 2021

Making Connections je organizacija koju predvode volonteri, a koja pruža podršku za prijateljstvo i dobrobit za osobe starije od 65 godina. Njihova je misija ublažiti usamljenost i izolaciju nudeći podršku koja ljudima pomaže da ostanu zdravi i društveno povezani.

Program provode u partnerstvu s Health Service Executive (HSE) te u suradnji s lokalnim vlastima i organizacijama.

Njihova potpora uključuje:

- Prijateljski posjeti: Kroz redovite posjete, volonteri pružaju neprocjenjivi društveni angažman od kojeg i oni imaju koristi;
- Telefonska podrška: Redoviti pozivi koje obavljaju provjereni volonteri
- Obrok u zajednici: U partnerstvu s HSE i Airfield Estateom pružaju uslugu "Dostava dobre hrane". Njihovi vozači - volonteri nude više od usluge dostave - također predstavljaju prijateljsko lice i rado porazgovaraju s osobom kojoj dostavljaju hranu.

Tijekom pilot aktivnosti obiteljskog volontiranja, organizacija Making Connections surađivala je s brojnim lokalnim školama, a roditelji učenika su se uključili kako bi se susreli i volontirali s onima koji su najizoliraniji u zajednici.

Obiteljski volonteri smatraju svoje iskustvo vrlo pozitivnim te da je pomoglo mladima i odraslima da kroz volontiranje ostvare bolje veze i odnose.

Norveška - partner projekta - Volonterski centar Vestre Aker, Oslo

Organizacija domaćina: Vestre Aker Frivilligsentral (VAFS)

Pilot razdoblje: srpanj 2021 | Korisnici: Starije osobe koje žive kod kuće

Naziv djelatnosti: Sommerkafè / Ljetni kafić

Ljeto je teško doba za mnoge starije osobe. Centri za starije su zatvoreni, a rodbina je na godišnjem odmoru. Rezultat je usamljenost, često popraćena pothranjenošću. Aktivnost je osmišljena kako bi se stvorilo mjesto gdje se starije osobe mogu susresti s prijateljima i dobiti zdravu i dobru hranu. Aktivnost je savršena za obiteljsko volontiranje.

Tijekom ljeta volontirale su 2 različite obitelji. Prvu obitelj činile su tri generacije. Voditelj aktivnosti, koji pripada generaciji srednje dobi, u ulozi edukatora odraslih. Sa sobom je poveo kćer, nećaka i majku. Druga uključena obitelj bio je bračni par, oboje starije osobe.

Obje obitelji su socijalno prilagođene i dobro prilagođene društvu. Prije same aktivnosti, prošle su temeljitu edukaciju o prehrani starijih osoba i općenitije upoznavanje s izazovima s kojima se starije osobe susreću u svakodnevnom životu. U pripremu hrane su se uključili svi članovi obitelji. Aktivnost je posebno namijenjena najmlađima da u praksi koriste ono što su naučili tijekom edukacije.

Nadalje, sam zadatak bio je nešto što su obitelji rado radile zajedno. Posluživanje i druženje s gostima također je bio važan zadatak u kojem su svi sudjelovali. Nakon aktivnosti, razgovori s obiteljima pokazali su da im je aktivnost svima bila ugodna. Još je zanimljivije da su svi osjećali da su ojačali međusobnu vezu. Obje obitelji unaprijed su opisale svoje obiteljske veze kao jake, ali su smatrali da im volontiranje daje novu dimenziju.

Najmlađi su osjećali da su ravnopravno dio nečega, a ne da su juniori, kao što je to obično u obiteljskim odnosima. Obje obitelji su bile dio još nekoliko sličnih aktivnosti, a za volontiranje su angažirale i druge članove svojih obitelji.

Organizacija domaćin: Ullern Frivilligsentral (UFS) | Pilot razdoblje: rujan 2021 **Korisnici: Mjesna zajednica | Naziv aktivnosti: Frivilligetsdagen / Dan volontera**

Jedna iznenađujuća činjenica norveškog volontiranja je da 8% stanovništva u dobi od 16 do 79 godina kaže da nisu volonteri, a glavni razlog za to je što ih nitko nije pitao da volontiraju.

S druge strane volonterskog sektora su korisnici, odnosno potencijalni korisnici - to su ljudi koji ne traže pomoć, oni koji ostaju kod kuće jer vjeruju da vani nema ništa za njih.

Dan volontera je događaj koji želi spojiti ova dva problema i ponuditi rješenje.

Pozivaju se sve organizacije u općini da pokažu svoju organizaciju i djelovanje. Kao rezultat toga, događaj se sastoji od glazbe, sporta, zanata i brojnih hobija.

Ovo je događaj koji se odvija već nekoliko godina. 2021., UFS je u suradnji s partnerom Vestre Aker Frivilligsentral iskoristio Dan volontera kako bi se usredotočio na pronalaženje obitelji koje bi volontirale zajedno pomažući u organizaciji događaja.

Zadaci koje su obavljali bili su od rada na društvenim mrežama za promociju događaja i dijeljenja letaka, do ručnog rada, čišćenja, prodaje hrane i mnogih drugih administrativnih poslova koje je potrebno obaviti tijekom i nakon festivala.

Uključilo se nekoliko obitelji, a njihov društveni profil bio je od dobro situiranih do obitelji s manje mogućnosti, s migrantskom pozadinom. Za to postoji tradicija u Norveškoj, čak i riječ za to - Dugnad. U Dugnadi, na primjer, vlasnik tvornice radi fizički rad uz nezaposlene osobe, u Dugnadi njihov društveni status nije bitan. Prikazivanje ovog koncepta u obiteljskom kontekstu pokazalo se vrlo poučnim. Mlađi članovi obitelji su se povezali na osobnoj razini i sada, nekoliko mjeseci kasnije, nekoliko nam njih kažu da su prijatelji.

Organizacija domaćina: Ullern Frivilligsentral (UFS) | Pilot razdoblje: studeni 2021.
Korisnici: Mjesna zajednica | Naziv aktivnosti: Varmere samfunn / Toplija zajednica

Radi se godišnjoj manifestaciji na kojoj volonteri pletu šalove. Taj se posao radi cijele godine i 1. studenoga se uručuju. Cilj je da šalovi postanu fizički znak da se mi ljudi brinemo jedni o drugima.

Događaj je iskorišten za isprobavanje obiteljskog volontiranja u dva konteksta, proizvodnji i dijeljenju šalova. Tijekom proizvodne faze, volonterke - majka i kćer (pa čak i unuka) - poučene su pletenju i uživale su u zajedničkom druženju.

Jedna stvar koju smo posebno primijetili je da su nam svi rekli da im je vrijeme provedeno na ovome dalo vremena za razgovor – nije bilo telefona ili iPada koji su im zaokupljali pažnju. UFS je zaključio da je učenje i bavljenje ručnim radom vrlo pogodno za obitelji koje imaju poteškoća s međusobnim povezivanjem zbog ometanja suvremenog svijeta.

Organizacija domaćina: Ullern Frivilligsentral (UFS) | Pilot razdoblje: prosinac 2021.
Korisnici: Migranti/izbjeglice | Naziv aktivnosti: Jul på Ullern / Božićni događaj u UFS-u

Jedan od brojnih izazova s kojima se čovjek susreće prilikom dolaska u novu zemlju je kulturni šok. Razlike između Sirijaca i Norvežana su brojne, ali često vrlo samo na površini.

Božićni događaj pruža mogućnost dubljeg uvida u naše sličnosti.

Namjera mu je pokazati izbjeglicama koje vrijednosti se kriju iza silnih ukrasa i potrošnje koju uključuje božićno slavlje u Norveškoj.

Prije samog događaja, volonteri su prikupljali božićne darove od privatnih osoba i poduzeća. Tijekom priredbe poslužena je tradicionalna norveška božićna hrana i piće te su podijeljeni darovi.

Kombiniranje ovog događaja s obiteljskim volontiranjem pokazalo je da je uključivanje obitelji vrlo prikladne kako bi se izbjeglice osjećale dobrodošlo.

Mnogi od njih su napustili ili izgubili svoju obitelj, a čak i oni koji nisu, rekli su da su se osjećali sigurnije kada su vidjeli da obitelji pomažu zajedno – osjećali su se kao dio zajednice.

Rumunjska - projektni partner - Pro Vobis Nacionalni resursni centar za volontiranje

Organizacija domaćin: Udruga Mansio, Baia Mare
Pilot razdoblje: kolovoz 2021.

Mansio, organizacija usmjerena na pružanje raznih usluga za djecu u ruralnoj zajednici, prihvatila je obiteljsko volontiranje pokrenuvši niz aktivnosti koje su vodile 4 majke i kćeri.

Prvo su se susreli sa zajednicom i saznali što bi htjeli naučiti ili raditi te odlučili organizirati 4 radionice:

- učenje umijeća i zanata pletenja vune,
- upcycling s raznim materijalima,
- tečaj o kukcima, uključujući promatranja mikroskopom koja su jako fascinirala djecu i na kraju,
- sportski događaj na otvorenom, na trampolinu.

Svaku je aktivnost pripremio i isporučio različiti tim majke i kćeri i ovo im je bila prilika ne samo za zajedničko volontiranje, već i za stjecanje novih vještina, poput procjene potreba, planiranja aktivnosti, organiziranja logistike i prikupljanja resursa.

Na kraju su se svi zabavili sudjelujući, a volonteri i korisnici naučili su korisne vještine.

Obiteljski volonteri su nakon toga izjavili da im je zajedničko druženje na ovaj način omogućilo da se osjećaju bliži jedni drugima i povezaniji.

Organizacija domaćin: Gradska knjižnica Medgidia Pilot razdoblje: srpanj - listopad 2021.

Gradska knjižnica u Medgidiji uključila je zajednicu u aktivnosti izrade ručnih radova i radionice osobnog razvoja. Njihova 2 tima obiteljskih volontera činila su trio baka-majka-kći, kao i tim majka-kći.

Radionice osobnog razvoja pripremio je i vodio tim majka-kći, koristeći znanja iz psihologije koje majka posjeduje. Mladi sudionici učili su o prepoznavanju i upravljanju emocijama u različitim situacijama.

Ostale obiteljske volonterke provele su niz radionica kroz koje su poučavali krojačke vještine, kako koristiti šivaći stroj i izraditi vlastite personalizirane majice.

Baka je vodila krojačke radionice, podučavajući svakoga kako koristiti šivaći stroj. Na kraju su svi uspješno izradili vlastite maske za telefon.

Majka je vodila radionicu personalizacije majica, dok je kćer objema bila podrška u planiranju i organizaciji radionica.

Obitelji su uživale u zajedničkom vremenu, drugačije su se povezale prevladavajući dobnu granicu i imale su zajednički plan za duži vremenski period. Primjerice, tim baka-majka-kći susreo se s korisnicima na 11 kreativnih radionica tijekom 4 mjeseca.

Volonteri su također izjavili da su jedni u drugima vidjeli nove kvalitete te da se osjećaju vrijednima što ih članovi vlastite obitelji doživljavaju drugačije, kao obrazovane i vješte osobe. Štoviše, jedna od volonterki borila se s bolešću i ovaj projekt je donio dodatnu motivaciju i podržao njeno mentalno zdravlje i pozitivnost.

Organizacija domaćin: Gradska knjižnica Ovidiu

Pilot razdoblje: kolovoz - prosinac 2021.

U Ovidiuu, gradu smještenom na obali Crnog mora, mjesna knjižničarka odlučila je u potpunosti iskoristiti geografiju i pretvorila šetalište u mjesto susreta obitelji.

Aktivirala je nekoliko volontera iz zajednice te su zajedno organizirali niz događanja posvećenih obiteljima s djecom: odabrali su nekoliko edukativnih knjiga za koje su djeca zajedno čitala, održali radionicu izrade zimskih i božićnih ukrasa te je nekoliko mladih volontera iz lokalnog klub za kodiranje pripremio nekoliko zabavnih pokusa iz fizike koje su prezentirali i radili zajedno s manjom djecom.

Događaj je privukao brojne obitelji s djecom koje su u potpunosti iskoristile zabavne i raznolike aktivnosti. Za volontere je ovo bio novi oblik angažmana kroz koji su naučili surađivati i razvijati nove vještine.

Organizacija domaćin: Županijska knjižnica Cluj

Pilot razdoblje: srpanj - prosinac 2021.

U Cluj-Napoci, Županijska knjižnica koordinirala je dva tima obiteljskih volontera koji su se bavili raznim aktivnostima, s dvije različite korisničke skupine: starijim građanima iz dnevnog centra za starije i tinejdžerima kojima je potrebna pomoć u savladavanju školskog gradiva.

Jedan od volontera održao je i online sat grafičkog dizajna za mlade.

Jednu su obitelj činile tri odrasle osobe - majka i njene dvije kćeri, dok su drugu obitelj činile dvije odrasle osobe i dvoje djece.

Aktivnosti planirane za starije bile su dosta raznolike: volonteri su, zbog pandemije Covida 19, predavali nastavu jezika - engleski i japanski - online, što je korisnicima bilo dostupnije; izradili su narukvice za doniranje, također su u više navrata posjetili Centar kako bi se družili, igrali društvene igre i zajedno čitali.

Literatura:

- [1] [Ajungem Mari](#)
- [2] [Brownies](#)
- [3] Bussell & Forbes. (2002).
- [4] [Centra za rehabilitaciju Silver](#)
- [5] [Centrul de Voluntariat Cluj-Napoca](#)
- [6] CEV. [Policy Statements of Volunteering Issues in Europe](#)
- [7] [Dublin Serve the city](#)
- [8] [Duke of Edinburgh Award](#)
- [9] Family Volunteering. University of Adelaide, Australia.
- [10] Family Volunteering. England – National Trust.
- [11] Family Volunteering. Northern Ireland – Volunteer Now.
- [12] Family Volunteering. Points of Light Foundation.
- [13] Ferraguto.W. [Volountourism. A Critical Evaluation and Recommendations for the future.](#)
- [14] [Global Volunteersim Journey Report.](#) (2018). Points of Light Foundation.
- [15] Hientz, M. [Building blocks for family volunteering.](#) Volunteer Benevole Canada.
- [16] Lewton, & Nievar. (2012).
- [17] Littlepage, Oberfell, & Zanin. (2003).
- [18] [National Vetting Bureau](#)
- [19] NVCO Volunteering: A family affair?
- [20] Porritt, K. Family Volunteering: The Ties That Bind. An Introduction to Preparing Your Agency for Family Volunteers.
- [21] [St John Ambulance](#)
- [22] Toppe, Kirsch, & Michel. (2001).
- [23] [Transforming our world: The 2030 Agenda for Sustainable Development](#)
- [24] Volunteer Canada. (2011). Family Volunteering.

Ova je publikacija izrađena u sklopu projekta „Slijedite svoju viziju - OBITELJSKO VOLONTIRANJE, novi oblik angažmana“, radi se o Erasmus+ strateškom partnerstvu koje za cilj ima strateški odgovor na različite potrebe, interese i kombinirane prilike.

Trajanje projekta je od prosinca 2019. do lipnja 2022., a financira ga Europska unija u okviru programa Erasmus+, Strateška partnerstva za obrazovanje odraslih, broj ugovora: 2019-1-RO01-KA204-063802.

Saznajte više o ovom projektu na našoj web stranici: www.familyvolunteering.eu.

Podaci i stavovi navedeni u ovoj publikaciji pripadaju autorima i ne odražavaju nužno službeno mišljenje Europske unije. Niti institucije ni tijela Europske unije, niti bilo koja osoba koja djeluje u njihovo ime ne mogu se smatrati odgovornima za upotrebu informacija sadržanih u njima.

Ovo je djelo licencirano pod Creative Commons Attribution NonCommercialShareAlike 4.0 međunarodnom licencom. AttrNonCommercialibution - ShareAlike 4.0 International (CC BY-NC-SA 4.0)

Strateško partnerstvo koje provodi projekt sastoji se od 6 organizacija s velikim iskustvom u volontiranju i razvoju kvalitetnih volonterskih programa:

- CEV - Centre for European Volunteering iz Belgije - europeanvolunteercentre.org;
- Hrvatski centar za razvoj volonterstva - hcrv.hr;
- Freiwilligen Centrum Augsburg, Njemačka - freiwilligen-zentrum-augsburg.de
- Volunteering Ireland - volunteer.ie
- Vestre Aker Frivillighetsentral, Norveška - vestreaker.frivilligsentral.no;

i organizacija prijaviteljica - Pro Vobis - Centrul national de resurse pentru voluntariat - provobis.ro.

